

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

**HÆRENS GARNISONER, INDKVARTERING,
KASERNER OG AREALER
SAMT SÆRLIGE MILITÆRE BYGNINGER.**

Litteraturfortegnelse udarbejdet af
P. I. LIEBE og E. BORGSTRØM
2. reviderede udgave

Det kongelige Garnisonsbiblioteks
litteraturfortegnelser **IV**

1986

**HÆRENS GARNISONER, INDKVARTERING,
KASERNER OG AREALER
SAMT SÆRLIGE MILITÆRE BYGNINGER.**

Litteraturfortegnelse udarbejdet af
P. I. LIEBE og E. BORGSTRØM
2. reviderede udgave

Det kongelige Garnisonsbiblioteks
litteraturfortegnelser IV

1986

I rækken af Det kgl. Garnisonsbiblioteks militærhistoriske bibliografier
er hidtil udkommet:

- I Litteraturfortegnelse til de danske hærfedlinger m.fl. historie. (1973). - (alle eksemplarer er udleverede). do (1976) - Ny forøget, revideret og ajourført udgave. do (1982) - 3. reviderede og ajourførte udgave.
- II De danske frivillige korps og borgervæbningers historie. (1974) - (alle eksemplarer er udleverede).
- III A Dansk krigshistorie i det nittende århundrede, 1800 - 1899. (1974) - (alle eksemplarer er udleverede). do (1980) - Ny forøget, revideret og ajourført udgave.
- III B Dansk krigshistorie i det attende århundrede, 1700 - 1799. (1975). do (1980) - Ny forøget, revideret og ajourført udgave.
- III C Dansk krigshistorie i det syttende århundrede, 1600 - 1699. (1979).
- III D Dansk krigshistorie i det sekstende århundrede, 1500 - 1599. (1979).
- III E Dansk krigshistorie i det tyvende århundrede, 1900 - 1980. (1980).
- IV Hærens garnisoner, indkvartering, kaserner og arealer samt særlige militære bygninger. (1976). Ny forøget, revideret og ajourført udgave (1986).
- V Københavns Befæstning og Forsvarssagen 1865 - 1922.
- VI Gønger, Friskytter og Snaphaner. Guerilla-virksomhed i Norden i det 17.århundrede. (1981).
- VII Frivillige Danske Korps - Danske tropper i udenlandsk tjeneste - Danske Kolonitropper - Faner - Militærmusik. (1982).
- VIII Den danske hærs uniformering. En annoteret bibliografi og nøgle til offentlige samlinger udarbejdet af Hans Chr. Wolter. (1985).

Indholdsfortegnelse

Forord	Side	1
Forkortelsesliste	-	3
Garnisonering, indkvartering m.v. generelt	-	4
Garnisonen i København	-	7
 Københavnske kaserner:		
Artillerivejs kaserne	-	9
Bådsmandsstrædes kaserne	-	10
Faste Batteri	-	11
Fredericiagades kaserne	-	12
Fæstningens Materialgaard	-	13
Guidekasernen i Amaliegade	-	14
Gammelholm	-	14
Hestgardens kaserne - Frederiksholms Kanals kaserne	-	15
Herluf Trollegade kaserne	-	15
Husarkasernen ved Østerport	-	16
Kronprinsessegades kaserne	-	17
Kong Georgsvej kaserne	-	17
Kvæsthusgadens kaserne	-	18
Livgardens kaserne	-	19
Rigensgades kaserne	-	20
Kasernen i Rysensteens Bastion	-	21
Christianshavns Voldgade 8 (Panthers Bastion)	-	22
Strandgades kaserne	-	22
Svanemøllens kaserne og Ryvangen	-	23
Sølvgades kaserne	-	24
Wildersgades kaserne	-	25
Østerborgades kaserne	-	25
 Københavnske militærområder:		
Fællederne	-	26
Kalvebod skydeterræn	-	27
Garnisonskirkegård	-	27
Kastellet Frederikshavn	-	28

Sjælland med omliggende øer samt Bornholm:

Avedørelejren	Side	33
Farum kaserne	-	33
Frederiksværk	-	34
Helsingør	-	35
Hillerød	-	35
Holbæk	-	36
Høvelte kaserner	-	36
Jægersborg kaserne	-	37
Jægersprislejren	-	37
Kalundborg	-	38
Køge	-	38
Melbylejren	-	38
Nakskov	-	38
Nykøbing Falster	-	38
Næstved	-	39
Præstø	-	40
Ringsted	-	40
Roskilde	-	40
Sandholmlejren	-	41
Sjælsmark kaserne	-	41
Slagelse	-	42
Sorø	-	43
Stubbekøbing	-	43
Vedbæk	-	43
Værløse	-	44
Vordingborg	-	44
Bornholm	-	45

Fyn:

Assens	-	46
Faaborg	-	46
Middelfart	-	46
Nyborg	-	47
Odense	-	48
Svendborg	-	48

Jylland:

	Side
Borris	49
Bjerringbro	49
Ebeltoft	50
Fredericia	51
Funder	52
Grenaa	52
Gråsten	52
Haderslev	53
Lejren ved Hald	54
Hjørring	54
Holstebro	55
Hevringlejren	55
Horsens	56
Hostrup	56
Kolding	56
Lemvig	57
Løgumkloster	57
Mariager	57
Oksbøl	58
Padborglejren	59
Randers	60
Ribe	61
Ringkøbing	61
Skanderborg	61
Skive	62
Søgårdlejren	63
Sønderborg	63
Tønder	64
Varde	65
Vejle	65
Viborg	66
Åbenrå	67
Ålborg	67
Århus	68
Garnisoner i Hertugdømmerne	69

Særlige bygninger og militære områder:

	Side
Frederiksberg Slot	71
Rosenborg Slot	71
Garnisons Kirke	72
Frederiksberg Slot	73
Gjethuset	74
Gurrehus	74
Hovedvagten	75
Jernbanemagasinet	75
Krudthusene	76
Krudttårnet i Frederikshavn	76
Københavns Militærhospital	77
Laboratoriebygningen	78
Nørrejyllands Tøjhus	78
Stokhuset	79
Ryttergodser	80
Rytterskoler	82
Forfatterregister	83

Forord.

Den her foreliggende litteraturfortegnelse, der er anden reviderede udgave af Hærens garnisoner m.v., har fået ca. 200 nye indførsler.

Der er heller ikke i den foreliggende udgave medtaget avisartikler og kronikker, iøvrigt henvises til forordet i originaludgaven af 1976.

Biblioteket modtager med taknemmelighed oplysninger om litteratur, som måtte savnes i denne fortegnelse.

Det kongelige Garnisonsbibliotek vil gerne rette en tak til Registrator Erik Borgstrøm, der har forestået revisionen af denne udgave.

Frank Pedersen

Forkortelsesliste

D.A.T.	= Dansk Artilleri Tidsskrift
FA	= Forsvarets Arkiver
Ill. Tid.	= Illustreret Tidende
KGB	= Det kgl. Garnisonsbibliotek
MIT	= Militært Tidsskrift
T.f.Ing.Off.	= Tidsskrift for Ingeniørofficerer
T.f.Sø.	= Tidsskrift for Søvæsen
VLK	= Vestre Landsdelskommando

Hvor Trap: Danmark er nævnt, er udelukkende benyttet 5. udgave, 1959-72, red. af Niels Nielsen, Peter Skautrup og Povl Engelstoft.

- + Før og Nu: udkom i årene 1915-23 + supplement til 1928, red. og udg. af F. Zachariae.
  - + København før og nu: udkom 1947-50 og var red. af S. Aakjær, M. Lebech og O. Nørn.
  - + Forsvarets arealer: En beretning fra Forsvarsministeriets naturfredningsudvalg. Udgivet af Forsvarsministeriet og Miljøministeriet 1974.
  - + De jysk-fynske regimenter: De jysk-fynske regimenters traditioner udg. af Vestre Landsdelekskommmando 1979.

+ angiver, at det pågældende skrift findes på Det kgl. Garnisonsbibliotek.

GARNISONERING, INDKVARTERING m.v.
GENERELT

Garrisonering, indkvartering m.v. - generelt

Bøger, pjecer og manuskripter:

Ledetraad ved Forelæsningerne over Militair-Administration ved den kongelige militaire Højskole. (1834) side 929-93 og 302-15.

+ Trepka: Fremstilling af Indkvarteringsvæsenet i Danmark og Hertugdømmerne. (Håndskr. ms. i FA, 1836) 42 sider.

Holst, L.: Hoffet - Adelen - Landmilitairetaten. (Kjøbenhavn og Kongerigets Kjøbstæder for omrent hundrede Aar siden) 1862, side 29-39.

+ Vaupell, Otto: Den dansk-norske Hær Historie. I-II (1872-78) 616 og 885 sider, ill.

Rørdam, H.C.: Kaserner og Kvarterer. (Soldaternes Beskjæftigelse i Fritiden) 1881, side 89-110.

+ Tychsen, V.E.: Fortifikations-Etaterne og Ingenieurkorpsen 1684-1884. (1884) side 3-110.

+ Rist, P.F.: Fra Støvlet-Tiden. (1884) 283 sider.

+ Rockstroh, K.C.: Udviklingen af den nationale Hær i Danmark i det 17. og 18. Aarhundrede. I-III (1909-26) 490, 575 og 452 sider.

+ Knøjer, J. og J. Hinge: Den danske Underofficer. (1916) 410 sider.

+ Hovedtræk af Hærens Indkvarteringsforhold, navnlig i ældre Tid.

(Håndbog for Hæren 1925) 6 sider.

Rytteriets og Fodfolkets Garrisoner fra ca. 1720 samt summarisk Oversigt over Dislokationen 1807-13, Dislokationen af Sikringsstyrken 1914-1919 og Spredte Oplysninger om Garrisonering før 1720.

(Maskinskr. ms. i FA) u.å., 117 sider.

+ Andersen, Willy: Bygningstjenesten. (Ingeniørkorpsen 1684 - 6. November - 1934) 1934, side 38-92, ill.

+ Stevns, A.: Vor Hær i Krig og Fred. I-II (Fredericia 1942-43) ill.

+ Thaulow, Th.: Den danske Soldat gennem Tiderne. (1946) 248 sider, ill.

+ Johansen, Jens: Frederik VI's Hær 1784-1814. (1948) 275 sider, ill.

Lorenzen, Vilh.: Militære Anlæg. (Vore Byer, Studier i Bybygning) bd. 3, 1955, side 277-78; bd. 4, 1955, side 276-79, ill.; bd. 5, 1958, side 210, ill.

Jagd, P.B.: Forsvarets Bygningstjeneste 1. november 1957-1962. (1962) 51 + 5 sider, ill. (Visse afsnit er klassificeret "Hjemmelig").

+ Forsvarets arealer - en beretning fra forsvarsministeriets naturfredningsudvalg. (Udg. af Forsvarsministeriet og Miljøministeriet 1974) 138 sider, ill.

+ Lunn, Niels: De jysk-fynske styrkers domiciler. I (Udg. af Vestre Landsdelsskumando 1975) 179 sider, med kortskitser.

+ Lunn, Niels m.fl.: De jysk-fynske styrkers domiciler. II (Udg. af Vestre Landsdelsskumando 1975) ca. 185 sider, ill.

+ Forsvarets Bygningstjeneste 1952-1977. (1977) 151 sider, ill.

Garnisonering, indkvartering m.v. - generelt

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Lunn, Niels m.fl.: De jysk-fynske styrkers domiciler. III (Udg. af Vestre Landsdelskommando 1976) ca. 355 sider, ill.
- + Gram-Andersen, J. (red): Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler. (Ringsted 1980) bd. 1, ca.305 sider, ill.
- + Gram-Andersen, J. (red): Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler. (Ringsted 1982) bd. 2, ca. 277 sider, ill.
- + Jagd, Per Bolten (red): Danske Forsvarsanlæg i 5000 År. III del. Efter 1932. (KBH 1984) 292 sider, ill.
- + Waage Petersen, B.: Det militære byggeri. (Det danske Ingeniørkorps 1684-1984) Tøjhusmuseet 1984, side 9-12, ill.

Artikler:

- + Bauditz, F.: Om Indkvarteringen i Fredsgarnisoner. (Tidsskr. f. Krigsvæsen 1858, p.161-71)
- + Boldt, H.V.: Forordningen af 9de Mai 1806 og sarmes Modificationer. (Dansk Militairt Tidskr. 1868, p. 24-34).
- + Lægmand, en: Vore Garnisonsbyer. (Vort Forsvar 1894, nr. 360).
- + Norrie, G.: Militære Sygehuse i Danmark i 1832. (Militærslagen 1908, p. 10-30).
Jamer, H.J.P.: De nye Øvelseslejre. (Vort Værn 1912, 2 sider, ill.).
- Hanson, H.A.: Lejr-Liv 1915. (Ude og hjemme nr. 266, 1915, p. 1-6, ill.).
- Lorenzen, P.: Hovedvagter. (Ill. Tid. 1915-16, p. 103-04, ill.).
- + Borberg, L.P.: Lidt om Indkvarterings- og Udkravningsvæsenet. (Ministeriemes Månedssblad 15. Dec. 1917; og Underofficersbladet 18. årg. 1918, nr. 7, 2 upag. sider).
- + Bygninger opført under Krigsministeriet og Hærens Bygningstjeneste. (Arkitektens Månedsskrift 1942, p. 169, ill.).
- + Sørensen, H.: Nogle Betragtninger vedrørende Kasernebyggeri efter Krigen. (T.f.Sø. 1944, p. 189-97, ill.).
Møller, F.V.: Hærens Indkvartering. (Propel 1946, nr. 8-9, p. 5).
- + Wulff, O.: Brigadens Baraklejre. (T.f.Ing.Off. 1946, p. 12-14, ill.).
- + Danhuus, A.D.: Garnisonen og Byen. (Hæren 1965, p. 34-39, ill.).
- + Barding, A.: De danske Regimenter i 1832. (Våbenhist. Tidsskr. 1970, nr. 5, p. 98-99).
- + Gustavsen, G.F.M. m.fl.: Hærens øvelsespladser. (Hæren 1971, p. 43-52, ill.).

Garnisonering, indkvartering m.v. - generelt

Artikler:

- + O.A.: Kasernearven. (Været 1973, nr. 8, p. 4-5, ill.).
- + Vejlstrup, L. Grove: Hærens kaserne moderniseres og flyttes ud. (Hæren 1973, p. 50-53, ill.).
- + Nielsen, H.K.: Hvor har vi boet? (Musketten 1974, nr. 11, p. 3 og 5, ill.).
- + Kristensen, B.: Hærens garnisoner. (Hæren 1974, p. 16-18).
- + Christiansen, V.: Natur og kampvogne. (Hæren 1975, p. 60-62, ill.).
- + Kinch, N.: Vi fik nye bygninger. (Hæren 1977, p. 70-73, ill.).
- Sestoft, Jørgen: Fæstning, byplan og bygning. (Arkitektur 1984, nr. 7, p. 254-304, ill.).

GARNISONEN
I
KØBENHAVN

Garrisonen i København

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Hauber, C.E.: Beskrivelse over den kongelige danske Residensstad Kiøbenhavn og de kongelige Slotte paa Landet. (Kbh 1783) side 178-80.
- + Nyerup, R.: Garrisonen. (Kjøbenhavns Beskrivelse, 1800, side 255-65).
- + Flamand, L.J.: Stadens Casemer. (Kjøbenhavn, dens ældre og nyere Historie, 1855, side 166-67).
- + Nielsen, O.: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse. (Bd. III, 1881, side 93-97; bd. V. 1889, side 105-10).
- + Bruun, C.: Kjøbenhavn. (1887-1901, bd. 1, side 393-94; bd. III, side 233-35 og 575-76).
- + Helms, J.: Soldaterliv i Krig og Fred for en Menneskealder siden. (KBH 1889) side 88-111, III.
- Smith, G.V.J.: Nogle Historiske Efterretninger om Kjøbenhavns, Christianshavns, Citadellet Frederikshavns og Rosenborgs Kommandantskaber. (Maskinskr. ms. i FA, u.å.) 106 foliosider.
- Gram-Andersen, Jesper: Københavns garnison/København og Vagtparaden. (Københavnerliv II, Før og Nu, KBH 1982, side 13-24, ill.).
- + Borgstrøm, E. (red.): København, set med militære øjne, i årene imellem 1808 og 1811. (maskinskr. ms. 1983, 16 sider).
- + Borgstrøm, E. (red.): København og omregn ca. år. 1800 (maskinskr. ms. 1984, 131 sider).

Artikler:

- Garrisonsliv i Kjøbenhavn for 100 Aar siden. (Nær og Fjem 1874).
- + Købke, J.P.: Indkvarterings- og Kasemeringsforholdene i Kjøbenhavn fra Byens Belejring i 1659 indtil nu. (MIT 1892, p. 503-22).
- + Kier, J.: Kjøbenhavns Garrison for 100 Aar siden. (Militærågen 1900, p. 135-39).
- + Christensen, V.: Kommandanten og Magistraten. En Skildring fra Byens Fæstningstid. (Hist. medd. om KBH, 1907-08, 1. R. p. 489-535).
- Nübling, T.U.: Otte Aar i Danmark. (Vor Fortid, 1917, bd. 1; tillige Nær og Fjem 1875, bd. 4, nr. 163, p. 5-9; nr. 164, p. 4-7 og nr. 165, p. 7-9).
- Thomsen, H.B.: Vagttjeneste i Kong Frederik VI's Dage. (Kastellet 1931, nr. 12, p. 9-12, ill.).
- + Krohn, Victor: Forgattering og andre gamle københavnske Minder. (Hist. medd. om KBH 1933, II R., 5. bd., p. 554-66).
- + Rockstroh, K.C.: Et Udvælg af Optegnelserne i Kjøbenhavns Garrisonsjournaler 1663. (Hist. medd. om KBH 1934, III R., bd. 1, p. 211-15).

Garnisonen i København

Artikler:

- + Rockstroh, K.C.: Af Kjøbenhavns Garnisons-Journaler 1664. (Hist. medd. om KBH 1937, III R., 2. bd., p. 393-402).
- + Rockstroh, K.C.: Af Kjøbenhavns Garnisons-Journaler 1665-69 og 1671. (Hist. medd. om KBH 1939, III R. 3. bd. p. 556-65).
- + Norrie, G.: Militære Sygestuer i København i midten af det attende århundrede. (Hist. medd. om KBH 1958, IV. R., 5. bd., p. 265-300, ill.).
- + Norrie, G.: Fra de norske troppers ophold i København 1762-1763. (Hist. medd. om KBH 1959, IV R. 6. bd., p. 319-54, ill.).
- + Norrie, G.: Garnisonens indkvartering i København 1763. (Hist. medd. om KBH 1962, p. 69-99, III.).

KØBENHAVNSKE
KASERNER

Artillerivejs kaserne

Opslagsværker:

Trap: Danmark, bind II, p. 620

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Artillerivejs kaserne. (Forsvarsministeriets Udvalg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 3, 1964, side 4-7, med 1 kort).

Artikler:

Den nye Artillerikaseme paa Amager. (Ugeblad f. Bygningshaandværkere 1890, p.672-74).

+ Kohl, C.v.: 2det Artilleriregiments Kaseme paa Amager Fælled. (Militærlagen 1894, p. 209-18, m. 1 plance).

+ Bjørnsholt, H.A.: Artillerivejs Kaseme. (D.A.T. 1982, nr. 4, p. 94).

Faste Batteri

se side 11

Bådsmandsstrædes kaserne

- Opslagsværker:
- Trap: Danmark, bind II, p. 620.
  - Før og Nu, 1915, 1. årg. nr. 6.
  - København før og nu, 1948, bd. IV, p. 106-07 og 158.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stern, S.: Den nye Artilleri-Caserne. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residensstaden Kjøbenhavn, 1841, side 500-03).
- + Bådsmandsstrædes kaserne. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 2, 1962, side 4-6, med 1 kort).
- Lehmann, G.: Fyrværkeri og bomber. (Inden for portene, 1970, side 72-73, ill.).

Artikler:

- + Kjøbenhavns Laboratorium - Fyrværkerkompagniet - Hærens Laboratorium.
1676 - 26/10 - 1926. (D.A.T. 1926, p. 181-98, ill.).
- + Lunn, C.D.O.: Bådsmandsstræde. (D.A.T. 1962, p. 112-24 og 151-62; tillige i Feltartilleribladet 1962, nr. 11 og 12 samt 1963 nr. 1).

Faste Batteri

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Nicolaisen, Chr.: Amagerland i det 18. og 19 Aarhundrede. (Amagers historie, 1915, III del, side 3-22, ill.).
- Borregaard, Harald C.: Faste Batteri. Batteriets Opførelse 1765-1766 m.m. (Maskinskr. manus. 1942, 14 sider).
- + Artillerivejs kaseme. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer Inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 3, 1964, side 4-7, med 1 kort). Heri "Faste Batteri".
- Lehrmann, G.: Krigerisk idyl. (Københavnske kig, 1971, side 20-22, ill.).
- + Husted, Erik: Faste Batteri og omgivelser. (s.m. forf. Amager Fælled og Kalvebod skydeterræn; Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 59 sider, ill.).

Artikler:

- + Faste Batteri. (Fæstningsartilleristen 1953, nr. 11, p. 2-3, ill.).

Fredericiagades kaserne

Opslagsværker: Før og nu, 1916, 2. årg., nr. 15.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Thurah, Laurids de: Cadettemes Academie-Hus. (Den danske Vitruvius 1746, genoptrykt 1966, 1 del, side 88-89, ill.).
- + Thurah, Laurids d: Hafnia Hodierna. (1748, genoptrykt 1967, side 195-98, ill.).
- + Flamand, L.J.: Det kongelige Landcadetacademie. (Kjøbenhavn, dens ældre og nyere Historie, 1855, side 156).
- + Maare, Niels: Tiden fra 1720-1767 i det tidligere Operahus, og Tiden fra 1788 til 1861 i det tidligere Operahus. (Uddannelsen af Hærens Linieofficerer 1713-1963, 1963, side 101-04 og 107-08, ill.).
- + Hedegaard, E.O.A.: Generalstabens Guidekorps. (1968), side 39-40.
- + Skjødt, A.V.: Forsvarsakademiets Domiciler gennem 150 år. (Forsvarsakademiet 1830-1980, 1980, side 27-37, ill.).

Artikler:

- + Sabroe, L.: Guidekasernene. (MIT) 1962, p. 240-56, ill.).

Fæstningens Materielgård

Opslagsværker: Trap, Danmark, bind II, p. 616.
København før og nu, 1949, bind 2, p. 254-56.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Ramsing, H.U.: Københavns Ejendamme 1377-1728. (1945) bind IV, Vester Kvarter, side 149.
Lehmann, G.: Eksempel til efterfølgelse. (Inden for portene, 1970, side 116-17, ill.).

Artikler:

- + Ramsing, H.U.: Fæstningens Materielgaard. (T.f.Ing.Off. 1932, p. 105-10, ill.).
Linde, Peter: Materialgaarden i Frederiksholms Kanal. (Forskønnelsen 1936, 26. årg., p. 25-27, III.).
+ Sylow, N.: Forplejningskorpsets Administrationsbygning 1740-1940. (T.f.Ing.Off. 1940, p. 93-99, 1 skitse).

Guidekasernen i Amaliegade

Bøger, pjecer og manuskripter:

+ Hedegaard, E.O.A.: Generalstabens Guidekorps. (1968) side 62-63.

Artikler:

+ Sabroe, L.: Guidekasernen. (MIT 1962, p. 240-56, ill.).

Gammelholm

Artikler:

H.S.: Interimskasernen paa Gammelholm. (Søndagsbladet 1871, nr. 19, 4 spalter, ill.).

Hestgårdens kaserne - Frederiksholms Kanals kaserne

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Sterm, S.: Casemen for den kongelige Livgarde til Hest. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn) 1841, side 392-93.

Artikler:

- Hestgårdeskasernen. (III. Tid. 1923-24, p. 111-14, ill.).
+ Sabroe, L.: Hestgårdens Kaserne. (MIT 1966, p. 381-401, ill.).
+ Bjørnsholt, H.A.: Frederiksholms Kanals Kaserne. (D.A.T. 1982, nr. 4, p. 93-94).
-

Herluf Trollegades kaserne

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Norrie, G.: Herluf Trollegade Kaserne. (Maskinskr. ms. FA og KGB, u.å. 17 sider, ill.).

Husarkasernen ved Østerport

Opslagsværker: København før og nu, 1947, bind 3, p. 310-11.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Sterm, S.: Husar-Casernen. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residents-staden Kjøbenhavn, 1841, side 391-92).
- + Krohn, Victor: Fra Østerport til Store Vibenshus. (1923) side 47-48.
- + Gjørup, J.K.F. Grønland øvelsesplads. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 4 sider, 1 kort.

Artikler:

- Sørensen, I.: Gardehusarene og deres Hjem i Kjøbenhavn. (Kultorvets Nyheder 1896, p. 341-45, 348-49 og 351, ill.).
- Chevalier: Gardehusarenes gamle Hjem i Kjøbenhavn. (Kultorvets Nyheder V, 1914, p. 20-22, III.). Optryk af ovenstående.
- Rothe, A.B.: Den gamle kaserne på Toldbodvejen. (Gardehusaren 1951, nr. 7, p.1-2, ill.).
- 467/1911: Den gamle Toldbodvej. (Gardehusaren 1954, nr. 8, p. 2-3, ill.).
- + Sabroe, L.: Husarkasernen ved Østerport. (MIT 1965, p. 67-93, ill.).

Kronprinsessegadens kaseme

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stern, S.: Casernen for 1ste jydske Infanterie-Regiment. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentstaden Kjøbenhavn, 1841, side 393-94).
- + Skjødt, A.V.: Kronprinsessegades kaseme. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 11 sider, ill.

Artikler:

- + Sabroe, L.: Kronprinsessegadens Kaseme. (T.f.Ing.Off. 1960, p. 133-35, ill.).
-

Kong Georgsvej kaseme

Artikler:

- + Sabroe, L.: Den kgl. militære Manege. (MIT 1968, p. 30-46, ill.).

Kvæsthusgadens kaserne

Opslagsværker: Før og nu, 1916, 2.årg., p. 216.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Sterm, S.: Recrutcasernen. (Statistisk-Topographisk beskrivelse over Hoved- og Resident-staden Kjøbenhavn, 1841, side 398-99).
- + Bokkenheuser, Fr.: Kvæsthusgadens Kaseme. (Det var i Aaret ... Spredte Minder, 1909, side 1-13 ill.).
- + Lindvang, A. m.fl.: Kvæsthusgade-Kastellet 1854-1857 (Slesvigske Fodregiment gennem 200 år 1778-1978) 1978, Side 76-77.

Artikler:

Ny Tøjhus

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Ny Tøjhus. (Forsvarsministeriets udvalg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 1, 1962) side 30-38. 1 kort.
- + Faurschou, J.B.: Farvel til "Ny Tøjhus". (Særhefte af SPKO nyt, juli 1977, 67 sider, ill.).
- + Faurschou, J.B.: Ny Tøjhus. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 32 sider ill.).

Artikler:

- + Aars, Emil: Paa de interessante Emner, hvor Hærens tekniske Korps residerer. (Vore Hærer 1923, nr. 4, 3 sider ill.).

Livgardens kaseme

- Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 620.
København før og nu, 1947, bind 3, p. 121-24.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Sterm, S.: Casemen for Livgarden tilføds. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn, 1841, side 388-89).
- + Liisberg, Bering: Rosenborg og Lysthusene i Kongens Have. (1914), side 215-16.
- + Pontoppidan, A.: Livgardens Kaseme. (Den kgl. Livgarde, 1942, bd. II, side 416-44, ill.).
Træk af Livgardens Kasemene Historie. (K. 1963), 11 sider + 11 sider illustrationer.
Træk af Livgardens Kasernes Historie. (Pjece udg. 23 november 1970) 3 sider, ill.
- + Gram-Andersen, J.: Livgardens kaseme. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 41 sider, ill.

Artikler:

- Julen og den gamle Kaseme. (Garderbladet 1913, p. 163-65, ill.).
- + Ekscercerpladsen. (Før og Nu, 1918, 4. årg., p. 161-72, ill.).
- Kohl, C.v.: Da Garderkasernen blev Familieasyl. (Garderbladet 1928, p. 109-10).
- Poulsen, Morten: Det militære Byggeri i Rosenborg Have, Eksencérhuset m.m. (Voldfløjten X, 1929, nr. 8, p. 3-4; nr. 9, p. 9-10).
- Krohn, Victor: Gothersgades Eksencérthus 1787-1929. (Garderbladet 1929, p. 99-100, ill.).
- Thaulow, Th.: Den gamle Kaseme. (Garderbladet 1929, p. 74-75, ill.).
- + Rosenborg ekscercerplads. Øvelsespladsen hvor historien drog forbi. (Været 1966, p. 155-57, ill.).

Rigensgades kaserne

- Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 618.
Før og nu, 1918, 4. årg., p. 188.
København før og nu, 1947, bind 3, p. 211-15.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stern, S.: Garnisons-Hospitalet. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residensstaden Kjøbenhavn, 1841, side 289-96).
Both, L.: Kjøbenhavn, historisl-topographisk beskrevet. (1865), side 242-44.
Fischer, I.F.: Garrisonssygehuset i København. En Fræmstiling. (1913), 22 sider.
+ Norrie, G.: Københavns Garrisonssygehus 1818-1918. (1918), 254 sider, ill. (Uddrag bragt i Tid. 1918, p. 612-13, ill. og i Tidsskr. f. Sygepleje 1920, artikelserie).
+ Jonge, N.: Guldhuset. (Københavns Beskrivelse, 1945, side 392-94).
Sabroe, L.: Rigensgades Kaserne. (Dupligeret ms. u.å.) 10 sider, 2 skitser.
+ Sabroe, L.: Rigensgades Kaserne og nærmeste Omgivelser. (1959), 191 sider, ill.
Lehmann, G.: Guldmager og grødslot. (Inden for portene, 1970, side 11-12, ill.).
+ Gjørup, J.: Rigensgades kaserne. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 10 sider, ill.
Winge, M.: Guldhuset. (Søetatens Syge- og Kvæsthuse) sætryk af Dansk medicin historisk Årbog 1976, side 22-30, ill.

Artikler:

- Müller, (J.C.): Bidrag til Kundskab om Kjøbenhavns Garnisons-Hospitals Historie. (Bibliotek f. Læger, 1847, 3. rk., 2. bd., p. 414-32).
- + Kier, J.: Garrisonssygehuset i Kjøbenhavn. (Militærlægen 1895, p. 12-38, 94-105, 167-82 og 247-58).
Emilie: Det gamle Garrisonssygehus og dets Historie. (Ill. Tid. 1914-15, p. 346, ill.).
+ Norrie, G.: Fra Garrisonssygehusets ældste Tid. (Militærlægen 1917, p. 313-44).
Af "Grødsbettets" Historie. (Dansk Sundhedstidende 1917, p. 300-04).
859: Garrisonssygehusets 100 Aars Fødselsdag. (Verden og Vi, 1918, nr. 44, 2 sider, ill.).
+ Norrie, G.: Et 300-Aars Jubilæum. (Militærlægen 1919, p. 13-20).
Lautrup-Larsen, Hj.: Guldhuset i Rigensgade. (Ill. Tid. 1919, p. 153).
Norrie, G.: Det gamle Garnisons Sygehus. (Økonomen 1928, p. 84-84a, ill.).

Rigensgades kaserne

Artikler:

- + Garnisons Sygehus (Grødsłottet). (Fæstningsartilleristen 1950, nr. 11, p. 2, ill.).
Grødsłottet. Det gamle militærhospital i Rigensgade. (Gardehusaren 1951, nr. 4, p. 1, ill.).
  - + Rigensgade Kaserne. (FOU-bladet 1954, p. 135-37, 152-53 og 175-76, ill.).
-

Kasernen i Rysensteens Bastion

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Husted, Erik: Rysenstens Bastion. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 19 sider, ill.

Artikler:

- + Bruhn, C.J.: Bidrag til en historisk Fremstilling af den kongelige militaire Manege, nærmest med Hensyn til Tidsrummet fra 1851 til Nutiden. (T.f. Krigsvæsen 1859, p. 28-43).
- + Sabroe, L.: Den kgl. militære Manege. (MIT 1968, p. 30-46, ill.).

Christianshavns Voldgade 8

Panthers Bastion.

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 618.
Før og Nu, 1915, 1. årg., nr. 6.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Infanteriskolen. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 3, 1964, side 15-17, 1 kort).
- + Housted, Erik: Christianshavns Voldgade 8. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 7 sider, ill.

Artikler:

Strandgadens kaseme

Opslagsværker: Før og Nu, 1915, 1. årg. nr. 6.
København før og nu, 1948, bind 4, p. 64.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Sterm, S.: Artilleri-Casemen. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn, 1841, side 389-90).
- + Lehmann, G.: Bland andet kaseme. (Inden for portene, 1970, side 55-56, ill.).
- + Housted, Erik: Strandgades Kaseme. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 14 sider, ill.

Artikler:

+ Sabroe, L.: Strandgadens kaseme eller Artillerikasernen på Christianshavn 1791-1923. (D.A.T. 1961, p. 107-28, ill.).

Svanemøllens kaserne og Ryvangen

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 620 og 622.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Ingeniørregimentets Kaserne i Vognmandsmarken og Øvelsesplads i Ryvangen. (K. u.å.).
10 sider, III.
- + Svanemølle-området. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 1, 1962, side 5-11, 1 kort).

Artikler:

- + Petersen, A.G.V.: Ingeniørkasernen i Vognmandsmarken. (Militærågen 1894, p. 218-40, ill.).
Den ny Ingeniørkaseme ved Strandvejen. (Arkitekten 1894-95, p. 5-8 og 19-22, ill.).
- + Petersen, A.G.V.: Ingeniørkasernen. (Militærågen 1897, p. 249-58, 1 plance).
Muldværp: Et Besøg paa Ingeniørregimentets Øvelsesplads. (Soldater-Bladet 1914, nr. 3, p. 17-18, ill.).
- Bongstrøm, E.: Historien bag tre navne. (Medd. fra Sjællandske Trænregiment 1967, nr. 7-8, p. 2-5).
- Garnisonsværkstedet. Svanemøllens Kaserne. (Trænsoldaten 1972, nr. 4, midtersideme, ill.).

Sølgadens Kaserne

- Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 586-87.
Før og Nu, 1918, 4 årg. p. 189.
København før og nu, 1947, bind 3, p. 204-06.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stenn, S.: Den store Infanteri-Caseme eller Sølgadens Caseme. Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn, 1841, side 386-88).
- Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk Beskrevet. (1865), side 244-45.
- + Opførelsen af Sølgadens Caseme. (Håndbog f. Hæren 1926) 4 sider.
- + Poulsen, M.: Den gamle Kaseme og den Batailloner. (1929), side 11-31, ill.
- + Jonge, N.: De Kongelige Casemer. (Københavns Beskrivelse, 1945, side 390-91).
- Olrik, H.G.: Den gamle Kaseme. (Udvalgte Afhandlinger og Essays, 1961, side 20-28, ill.).
- + Normie, J.W.G.: Fynske Livregiment og Sølgadens kaseme. (Fynske Livregiment 1614 - 17. november - 1964, 1964, side 31-34, ill.).
- + Parbøl, E.L.: Sølgades Kaseme 1765-1965. (Udgivet af Jernbanemuseet 1969) 36 sider.
- Lehmann, G.: Soldater og vingehjul. (Københavnske kig, 1971, side 27-29, ill.).
- + Lindvang, A. m.fl.: Sølgades kaseme 1867-1922. (Slesvigske Fodregiment gennem 200 år 1778-1978) 1978, side 77-79, ill.

Artikler:

- Thortsen, A.: Den nye Kasemebygning i Østervoldsgade i Kjøbenhavn. (Den tekniske Forenings Tidsskr. 1886-87, p. 153-56, ill.).
- + Kier, J.: Sølgadens Kaseme. (Militærågen 1896, p. 146-52 og 254-71).
- Sølgadens Kaseme. (Dansk Arkitektforenings Tidsskr. 1923, p. 27, ill.).
- H.G.M.: Sølgadens Kaseme. (Vor Stand 1926, p. 350-51, ill.).
- Olrik, H.G.: Sølgadens Kaseme, der er blevet Kontorbygning. (Verden og Vi 1928, nr. 23, p. 5-8, ill.).
- Herringsen, Chr.: Den militære Gymnastikskoles Øvelsesbygning 100 Aar. (Gymnastisk Tidskr. 1928, p. 27-28).
- Olrik, H.G.: Af Sølgadens Kasernes ældre Historie. (Dansk Jembane-blad 1928, 11. April, 6 spalter; 18 April, 5 spalter).
- + Drescher, H.P.: Den gamle kaseme ved Østervold. (Slesvigeren 1972, nr. 2, p. 11-12; nr. 3, p. 11-12; nr. 4, p. 19-20; nr. 5, p. 15-16; nr. 6, p. 15-16; nr. 7, p. 15-16).

Wildersgades kaseme

Opslagsværker: Før og Nu, 1915, 1. årg., nr. 6.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stern, S.: Casemen for 2det. jydske Infanteri-Regiment. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn, 1841, side 394-98).

Artikler:

- + Sabroe, L.: Wildersgades Kaseme 1802-1924. (MIT 1963, p. 385-407, ill.).
-

Østerborgades kaseme

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 620.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Østerborgades kaseme. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 3, 1964, side 21-23, 1 kort).
+ Skjødt, A.V.: Østerborgades kaseme. (Forsvarsakademiet 1830-1980) KBH 1980, side 35-37, ill.

Artikler:

- + Bjerling, G.L.: Det nye Kasernetablissement for Gardehusarregimentet paa Østerfælled. (Militærågen 1897, p. 143-68, med 2 planer).
T.P.: Den ny Gardehusarkaseme paa Østerbro. (Arkitekten 1897-98, p. 792-96, ill.).

Fællederne

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 446-47, 624, 794-95.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Oplysninger vedrørende de af Militæreretaten benyttede Fælleder ved Kjøbenhavn. (Krigsministeriets 4. Kontor) (Håndskr. ms. 1890, FA, Særlige Sager, Miscellanea, pk. 11).

Beskrivelse af Amagerfælled og Bestemmelser for samme til Skarpskydning, Briskelægning og Batteribygning. (1896) 8 sider, ill.

- + Nicolaisen, Chr.: Amagerland i det 18. og 19. Aarhundrede. (Amagers Historie, III del, 1915, side 3-22, ill.).
- + Krohn, Victor: Fra Østerport til Store Vibenshus. (1923) side 101-10.
- + Christianshavns Fælled. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betænkning nr. 1, 1962) side 40-41, 1 kort.
- Linvald, S.: Fællederne og deres afløsere. (Østerbro forstaden mellem havn og fælled, 1966, side 44-49, ill.).
- Housted, Erik: Fra Limfabrik til Bankhus - nogle træk af Amagerbros historie. (K. 1978) 93 sider, ill.
- + Housted, Erik: Amager Fælled og Kalvebod skydeterræn. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 59 sider, ill.

Artikler:

- + Skibsted, O. de Fine: Amager Fælled som militær øvelsesplads. (D.A.T. 1924, p. 73-91, m. kortskitser).

Kalvebod Skydeterræn

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 622.

Forsvarets Arealer, p. 99-103.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Kalvebod Skydeterræn. (Forsvarets Udvælg vedr. Forsvarets Lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område. Betrækning nr. 4, 1964, side 4-11, 1 kort).
  - + Housted, Erik: Amager Fælled og Kalvebod skydeterræn. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 59 sider, ill.
-

Garnisonskirkegård

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 171-72.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Krohn, Victor: Fra Østerport til Store Vibenshus. (1923) side 68-74.
- Steenberg, J.: Soldaterkirkegården udenfor Østerport. (Danmarks Kirker 1960-65, bd. 2).
- Linvald, S.: Holmens og Garnisons Kirkegård. (Østerbro, forstaden mellem havn og fælled, 1966, side 15-18, ill.).
- + Borksand, Niels: Garnisons Kirke og Garnisons Kirkegård. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 15 sider, ill.

Artikler:

- Garnisons Kirkegaard. (Tilskueren 1787-88, p. 9-13).
- Dittmann, J.E.: Garnisonskirkens Assistentskirkegaard udenfor Østerport. (Ill. Tid. 1867-68, p. 305-07, ill.).
- + Krohn, Victor: Krigergraven paa Garnisonskirkegaard over de faldne fra 1864. (Hist. medd. om KBH 1915, 1. rk. 5. bd., p. 127-40, ill.).
- + Garnisonskirkegaarden. (Før og Nu, 1922, 8 årg., p. 34-44, ill.).
- + Trolle, E.: Kjøbenhavns Garnisons Kirkegaard. (MIT 1941, p. 394-401).
- + Thaulow, Th.: Kjøbenhavns Garnisons Kirkegaard. (MIT 1941, p. 442-49).
- Nielsen, O.C.: Garnisons Kirkegård. (Gartner Tid. 1950, p. 361).

KASTELLET
FREDERIKSHAVN

Kastellet Frederikshavn

I historiske meddelelser om København, 3. række, 3. bind, 1939, bragtes en samlet oversigt over Victor Krohns litterære produktion; der henvises her til denne vedhørende Kastellet og dets historie. Her skal bringes et supplement til Victor Krohns videre forfatterskab vedhørende Kastellet:

Fortegnelse over Kastellet Frederikshavns Beboere i Tiden fra 1664-1914 samt Oversigt over I: Cheferne og II: Repræsentations-, Kontor- og Beboelseslokaler m.m. paa 250-Aarsdagen den 28/10 1914.

(Maskinskr. ms. FA. u.å. 20 sider).

Uddrag af Kastellets ældste Justitsprotokol. (Kastellet 1916, nr. 10, 11, 12 og 1917, nr. 1 og 7).

Kastellets Mørkedage i Tiden 1664-1914. (Serie trykt i "Kastellet" og "Kystartilleribladet" 1928 og 1929).

+ Fra Kastellets ældste Tid. (Pioneren 1929, nr. 10, p. 3-5)-

+ Citadellet Frederikshavn, dets Historie og nuværende Benyttelse. (Danmarks Hær 1935, bd. II, side 181-83, III.).

Diverse personelle Oplysninger o.lign. om Kastellet Frederikshavn i Tiden 1664-1914. (Maskinskr. ms. FA., 1938) 72 sider.

Kastellets Historie 1684-1704. (Maskinskr. ms. FA., 1939) 21 sider.

Kastellet Frederikshavns Tilblivelse. (Kastellet 1939, nr. 10).

Negerkongen i Kastellet. (Kastellet 1939, nr. 12 og 1940, nr. 1).

Kastellets postale Forhold. (Kastellet 1940, nr. 9).

Fra Kastellets Fængselshistorie (1685-1704). (Kastellet 1940, nr. 12).

Lejermaal, Fanevagt. Militæraten og Tobaksrygning. (Kastellet, 1940, nr. 8).

Mærkelige Forhold med Kasemeinventar. (Kastellet 1941, nr. 1).

Kongeporten kontra Sjællandsporten. (Kastellet 1941, nr. 5).

Peder Griffenfeld som Statsfange i Kastellet. (Kastellet 1941, nr. 9-10).

Livsskabner fra Kastellets Fængselshistorie gennem Aarene 1664-1914. (Kastellet 1941, nr. 11; 1942, nr. 2, 6, 8, 9; 1943, nr. 6, 8, 10, 11; 1945, nr. 2).

+ Kastellets Vagtforhold gennem 250 Aar. (Hist. medd. om KBH 1942, III R, 5 bd., p. 327-52, 1 kortskitse).

+ Kastellet Frederikshavn som Fængsel. (Underofficeren 1942, artikelserie).

Smaapluk af Kastellets Fængselshistorie. (Kastellet 1943, nr. 2).

Falskmøntere. (Kastellet 1943, nr. 9 og 11).

+ Kastellets Porte. (Hist. medd. om KBH 1943, III R, 5 bd., p. 545-64, ill.).

+ Kirkepladsen og Gaderne i Kastellet Frederikshavn. (Hist. medd. om KBH 1944, III R, 6 bd., p. 238-68).

+ Fra Kastelsslavernes Tid. (Underofficeren 1945, p. 236-38).

+ Kastellet Frederikshavn 1664 - 28. Oktober - 1939. (Underofficeren 1945, p. 10-13).

+ Kastelsslaverne. (Hist. medd. om KBH 1950, IV R, 2 bd, p. 371-416, ill.).

Kastellet Frederikshavn

Opslagsværker: Trap: Darmark, bind II p. 70-72 og 612-14.

København før og nu, 1950, bd. IV, p. 173-82, bd. V, p. 34-47.

Bøger, pjecer og manuskripter:

+ de Thurah, Laurids: Hafnia Hodierna. (1748) genoptrykt 1967, side 198-99 og 309, ill.

Thaarup, F.: Garnisons Kirke og Kirken i Citadellet Frederikshavn korteligt beskrevne. (1830), 2. udg. 1833, 35 sider. 3. udg. 1840, med nyt tillæg 1845, 39 sider.

Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk beskrevne. (1865) side 263-64.

+ Nielsen, O.: Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse. (1889) bd. 5, side 10-15.

+ Bruun, C.: Kjøbenhavn. (1890) bd. II, side 176-78, ill.

+ Storm, A.V.: Citadels-Kirken 1704 - 26. November - 1904. (1904), 46 sider.

Bokkenheuser, K.: Kastellet og Grønningen. (Østerbro fra Toldbodvej til Vibenshus). (1919), 2. udg., side 29-50, ill.

Hendriksen, F.: Kjøbenhavnske Billeder fra det Nittende Aarhundrede. (1926), hft. III, side 153-60, ill. - udg. af Foreningen Fremtiden.

Weilbach, Fr.: Kommandantboligen i Kastellet. (Opmålinger udg. af Odense Bygningsskoles Elevforening) 1931, side 4-6 og 10-11, ill.

Hermansen, V.: Kastelskirken. (Københavns gamle Kirker) 1932, side 190-96, ill.

+ Rehling, Sv.: Citadelskirken. (Danmarks Hør) 1935, bd. II, side 203-04, ill.

Smith, G.V.J.: Nogle historiske Efterretninger om København, Christianshavns, Kastellet Frederikshavns og Rosenborg Kommandantskaber. (Afskrift i maskinskr. ms. u.å. FA) 106 foliosider.

+ Lorenzen, Vilh.: Christian IV's Byanlæg og andre Bygningsarbejder. (1937), side 97-105.

Nygaard, G.: Huse og Mennesker. Strejftog i det gamle København. (1940), hft. I, side 15-48, ill. Udg. af Foreningen Fremtiden.

Flor, Kai: Kastellet og dets Volde. (De gamle Volde), 1942, side 63-74, ill.

+ Jonge, N.: Citadellet Friderichshavn. (Kjøbenhavns Beskrivelse) 1945, side 363-68.

København fra Bispetid til Borgertid. (Udg. af Stadsing. Dir. 1947, side 93 og 104-05, m/skitser).

Kastellets historie og nuværende forhold. (Betænkning angående Kastellets udnyttelse og Istandsættelse. Afsnit II, side 9-17. Finansmin. 1950).

Hansen, E.F.: Kastelskirken. (Kirkespir i Kongens By) 1951, side 58-63, ill.

Kastellet Frederikshavn

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Thiede, C.E.: Citadellet Frederikshavn. (1957), 8 sider, 2 kortskitser. Ny rev. udg. 1973.
- + Christensen, C.C.: Kastellet. (1957), 34 sider, ill.
- Steenberg, J.: Kastelskirken. (Danmarks Kirker) 1960-65, bd. 2, side 401-60, ill.
- Hegelund, E.: Nogle barndomsminder fra Kastellet. (1961) 28 sider, ill.
- + Krabbe, H.: Danske Livregiment - og Kastellet. (Danske Livregiments Festschrift 1963, side 32-38, III.).
- + Krabbe, H.: Kastellet gennem 300 år. (1964) 319 sider, ill.
- + de Thurah, Laurids: Kastelskirken. (Den danske Vitruvius 1746) genoptrykt 1966-67, III del, side 127, III.
- Horskjær, E.: Kastelskirken. (De danske Kiker) 1966-71, bd. 1, side 106-08, ill.
- + Larsen, J.: Fra støbeovn til bageovn. (Nyt fra KGB, 1971, nr. 1).
- Lehmann, G.: Mellem to porte. (Københavnske kig) 1971, side 11-13, ill.
- + J.L.: Lidt om Kastellets volde - og om slottet, der ikke blev bygget. (Nyt fra KGB, 1974, nr. 2).
- + Darville, P.O.: Træk af Kastellets historie. (Forsvarets Forvaltningsskole 1980) 12 upag. sider, ill.
- + Gyller, Hj.: Kastellet. (Kystartillerforeningen. Kystartilleriet/Kystdefensionen, Kystbefæstningen gennem 75 år) 1984, side 161-65, ill.

Artikler:

- Noget om Kastellets mudrede og stinkende Grave.(Tilskueren 1787-88, p. 163-69).
- En lille Historie i Citadellet, og nogle Bemærkninger om en Arrest samme steds. (Den Fri-sindede 1845, p. 337-39).
- Vaupell, O.: De gamle Statsfængsler i Citadellet Frederikshavn. (Ill. Tid. 1881-82, p. 596-97 og 600, ill.).
- E.S.: Negerfangeme i Citadellet. (Ill. Tid. 1881-82, p. 614, ill.).
- + Meidell, Fr.: Af Citadellet Frederikshavns ældste Historie. (Vort Forsvar 1892, nr. 302, 304 og 307).
- C.L.: Det gamle Galcis. (Ill. Tid. 1894-95, p. 120-22, ill.).
- + Wróblewski, Otto B.: Livjæger i 1848-1849. (Museum 1895, p. 200-22).
- Kastellet i Kjøbenhavn. (Ill. Tid. 1897-98, p. 715-19, ill.).
- Em.B.: Det nye Aarhundredes København. (Hver 8. Dag 1899-1900, p. 165-67, ill.).
- Peter, S.: Kastellet. (Hver 8. Dag 1900-01, p. 808-10, ill.).
- Nørgaard, A.: Citadellet eller Kastellet. (Arkitekt-Foreningens Tidsskr. 1910, p. 355-57; tillige Grundejerbladet 1912, p. 616-18, ill.).

Kastellet Frederikshavn

Artikler:

- Bokkenheuser, Knud: Fra det glemt Kiøbenhavn. Kastellet. (Verden og Vi 1913, nr. 34, p. 10-12, ill.).
- + Liljefalk, A.: Københavnske Tilstande i Tiden efter Fredsslutningen 1660. (Hist. medd. om KBH, 1. R, 4. bd., 1913-15, p. 302-17).
- + Fjelstrup, Aug.: En dansk Statsfange. (Gads danske Mag. 1914-15, p. 215-28, ill.).
- + Citadellet Frederikshavn. (Før og Nu, 2. årg. nr. 4-6, 1916, p. 41-72, ill.).
- Liisberg, Bering: Kastellet. (Forskønningen, 1917, p. 1-11, ill.).
- Det gamle Kastel. (Verden og Vi 1926, nr. 10, p. 8-10, ill.).
- Elling, C.: To Arbejder af Elias David Häusser, Kommandantboligen og Statsfangslet i Kastellet. (Arkitekten 1929, p. 217-20, ill.).
- + Weilbach, Fr.: Kirken og Kommandantboligen i Kastellet. (Hist. medd. om KBH, 2. R, 4. bd., 1929, p. 249-63, ill.).
- Holm, H.: Et Restaureringsarbejde. Norgesporten i Kastellet. (Arkitekten 1933, p. 129-32, ill.).
- + Holm, H.: Norgesporten i Kastellet. (T.f.Ing.Off. 1933, p. 49-53, ill.).
- + Rockstroh, K.C.: Esplanaden ved Kastellet. Et 150 Aars Minde. (Hist. medd. om KBH, 3. R, 2. bd., 1936, p. 69-70).
- Nielsen, O.C.: Kastellets Hovedvagt. (Kastellet 1946, nr. 2).
- Nielsen, O.C.: Kastels Volden. (Kastellet 1948, nr. 11).
- Nielsen, O.C.: Kastellets Omgivelser. (Artikelserie i Kastellet fra 1946 nr. 5 til 1956 nr. 5).
- + Bokkenheuser, Chr.: Den tyske Besættelse af Kastellet fra den 9. April 1940 til Efteråret 1943. (Hist. medd. om KBH 1950, 4. R, 2. db., p. 273-314, ill.).
- Nielsen, O.C.: Kastellet og dets omgivelser. (Kastellet 1953, nr. 12, 3 sider).
- Krabbe, H.: Hvad bør vi vide om Kastellet? (De danske Lotter 1961, nr. Kastellet. (Københavns Havneblad 1962, p. 48-56, ill.).
- Kastellet. (Medd. fra Khvns. Bygningsvæsen 1960, nr. 4; tillige Kystartilleribl. 1962, nr. 4, p. 1-8, ill. med visse tilføjelser).
- Lebech, M.: The Citadel of Copenhagen. (The American-Scandinavian Review 1963, bd. 51, p. 270-79, ill.).
- Krabbe, H.: The Citadel af Copenhagen through 300 Years. (Danish Foreign Office Journal 1964, nr. 50, p. 30-32, ill.).
- Krabbe, H.: Kastellet gennem 300 år. (Københavner-Jul 1964, p. 23-26, ill.).
- + Borgstrøm, E.: Pige træd varsomt... (Hærstabstidende OKT 1970, p. 5).
- + E.B.: Den gamle stok. (Hærstabstidende JAN 1973, p. 2-3).
- + Juul: Spjældtur i forsvaret. (Soldaten 1973, nr. 8, p. 3-7, ill.).
- Kastellet. (Kystartilleribladet 1975, nr. 10, p. 7-8).

Artikler:

- + Helbo Pedersen, P.E.: Hovedvagten i Kastellet. (Medd. til Den kgl. Livgardes Officerskorps, 1973, 3. årg. nr. 3, p. 6-11, ill.).
- + Kastellet er en fredfyldt arbejdsplads. (Stampersonel 1977, nr. 5, p. 10, ill.).
- + Engell, Hans: Kastellet Anno 1770. (Garderbladet 1978, nr. 3, p. 8-9, ill.).
- + Gravesen, Palle og Peter Wagner: Græs- urte- Floraen på Kastelsvolden i København. (Dansk Natur - Dansk Skole - årsskr. 1981, p. 65-81, ill.).
- + Kastellet - et kongeslot som gik op i nøg. (Intendanturbladet 1983, nr. 5-6-7, p. 4-7, ill.).
- + Dahl, B. Westerbeck: Christoph Heers kort over Kastellet i København. (Krigshist. Tid. 1984, nr. 1, p. 35-39, III.).

SJÆLLAND
MED OMLIGGENDE ØER
SAMT
BORNHOLM

Avedørelejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 621.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Avedørelejren. (Håndskr. ms. i lejrens eje, u.å.) 5 sider. (Afskrift hos KGB).
- + Cranil, C.F.: Billeder fra 12. Fæstningskompagni og Avedørelejren 1896-1905. (Album m/fotografier og billede af ovenstående. KGB) 42 upag. sider.
- + Øvelseslejrene ved Høveltegaard - Sandholm - Værløse og Avedøre. (1910-13) (Album m/fotografier og billede. KGB) 15 upag. sider.

Artikler:

- + Minder fra Paradislejren fra 1898. (Fæstningsartilleristen 1943, nr. 12, ill.).
-

Farum kaserne

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 621.

Forsvarets arealer, p. 97.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Intendanturkorsets Skole. Rekrutkompaniet. Farum Kaserne. (U.st. u.å.) 14 sider, ill.
- + Skjødt, A.V.: Farum kaserne. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 17 sider, ill.

Artikler:

- Münster-Swensen, P.E.: En kaserne ved Farum. (Forsvarsbroderen 1955, nr. 9-10, ill.).
- + Nielsen, Rich.: Farum kaserne. (T.f. Ing.Off. 1957, p. 125-38; 1958, p. 17-28, ill.).
- + Farum kaserne. (Trænsoldaten 1970, nr. 1, midtersiderne, ill.).
- + Farum kaserne. (Været 1983, nr. 3, p. 4-5, ill.).

Frederiksvar

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 84.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Tscherning, E.P.: Skizze af Frederiksvar's Historie indtil Udgang af Aaret 1815. (Maskinskr. ms. FA) 22 sider.
- + Falster, P. de: Nogle Fortællinger betræffende det Frederiksvar'ske Etablissement i den Tid, da SI. Hs. Exc. Generalmajor Classen bestyrede og ejede det. (1858) 1 tavle. (Genoptrykt 1979 i Frederiksvar).
- + Christensen, C.: Frederiksvar. (1926) 192 sider, ill.
- + Jørgensen, A.E.: Hærens Krudtværk. (Danmarks Hær) 1934-35, bd. II, side 153-55, ill.
- Jensen, N.P.: Krudtværket i Frederiksvar i Tiden 1830-1858. (Håndskr. ms. 1940) 98 foliosider, i krudtværkets arkiv.
- + Eriksen, Egon: Frederiks-Værk. Fra kanoner til kedler. 1756-1906-1956. (1956) 91 sider, ill.
- + Eriksen, Egon: Krudtværket på Frederiksvar 1758-1958. (1958) 242 sider, ill.
- + Bennike, Lise og Henning Jølver m.fl.: General Classens Frederiksvar - før og nu. (Frederiksvar 1980) 109 sider, ill.
- + Budde-Lund: Fremstilling af Frederiksvar's første Anlæg og successive Udvikling i industriell Henseende fra Aaret 1716-1857 eller indtil dette Fabriksted opløstes som et samlet hele. (= "Om Sabelfabricationen og Sabelprøverne", København 1858, p. 27-91).
- + Kisling, H.M.: Industrien og dens pionerer, København 1978, p. 93-153.

Artikler:

- + Jørgensen, A.E.: Hærens Krudtværk 1758 - 4. Juli - 1933. (D.A.T. 1933, p. 121-27).
- Falster, P.: Hvor det danske Krudt fremstilles. (Danske Soldater 1937, nr. 4, p. 7-9, ill.).
- Jørgensen, A.E.: Træk af Hærens Krudtværks Historie. (Tidsskr. Danmark 1943, 3. årg., p. 731-36, ill.).
- Nyt Frilandsmuseum omkring den ældste fabrik. (Samvirke 1965, p. 24-26, ill.).

Helsingør

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 57-69.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Galschiøt, M.: Helsingør omkring Midten af forrige Aarhundrede. (1921), 1. udg. side 355-60; 2. udg. 1960, side 314-18.
- + Lund, E.F.S.: Kronborg - Kaseme eller fredet Mindesmærke. (1921) 34 sider, ill.
- + Pedersen, L.: Helsingør i Sundtoldstiden 1426-1857. (1929) bd. II, side 199 og 344-48.
- Christensen, Peder: Eksercerpladsen. (Historisk-financiel Oversigt over Helsingør Kommune gennem 100 Aar efter Sundtoldstiden) Helsingør 1941, side 19-20.
- + Hedegaard, E.O.A.: Garnisonslivet i Helsingør. (J.E. Hagelsten: Af Helsingørs saga) 1971, side 41-45, III.
- Kronborg Kaseme. (Duplikeret ms. u.å.) 4 sider.
- + Arnholtz, M.C., von: Cronborg Slots og fæstningshistorie. Helsingør 1836
- + Kisling, H.M.: Industrien og dens pionerer. København 1978, p. 57-83
(om Kronborg geværfabrik i Hellebæk).
- Artikler:
- + Tuxen, A.: Garnisonsliv i Helsingør i Christian den Femtes Tid. (Museum 1891, bd. II, p. 313-45).
- Clausen, C.C.: Kronborg. Bør Slottet vedblive at være Kaseme? (Hver 8. Dag, 1904-05, p. 2-4, III.).
- Quercus: Da Schleppegrell fik Motion i Helsingør. (Jul i Nordsjælland 1944, p. 28-29, ill.).
- + Hedegaard, E.O.A.: Kronborg bærer stadig minder fra besættelsesårene. (Været 1982, nr. 1-2, p. 14-17, III.).

Langberg, Harald: Kronborg kasemærke. (1991)

Hillerød

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 70-80 og 207-29.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Rasmussen, P.: Hillerød. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 33 sider, ill.

Holbæk

Opslagsværket: Trap: Danmark, bind III, p. 340.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Thorsen, A.: Indkvartering. (Holbæk Købstads Historie) 1936-42, genoptrykt 1981, side 336-42, 362-64, 437, 477, 497-98, 700-04 og 728-30.
- + Forsk. forf.: Kasemeanlægget i Holbæk. (Holbæk u.å.) 62 sider, ill.
- + Thomsen, Henrik: Holbæk kaseme, en arbejdsplads der lukkede. (Holbæk 1982) 48 sider, ill.

Artikler:

- Nielsen, O.: Soldaterlivet i Holbæk Garnison. (Jul i Holbæk 1933, p. 30).
- Grønning, C.: Holbæk som Gamisonsby. (Holbæk Amts Avis 100 Aars Jubilæums nr. 1948, p. 5-6, ill.).
- EB.: 50 år i Holbæk. (SARen 1963, nr. 1, p. 4 og 1964, nr. 4, p. 7-8, ill.).
- + Fokus på Holbæk Kaseme. (Været 1980, nr. 6, p. 6-9).
- + Bjørnholt, H.A.: Holbæk kaseme(r). (D.A.T. 1982, nr. 4, p. 94-98, ill.).
- + Hedeager, P.: Træk fra garnisonslivet i Holbæk. (D.A.T. 1982, nr. 4, p. 99-109, ill.).

Høvelte kasemer

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 130.

Forsvarets arealer, p. 93-95.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Øvelsesleirene ved Høveltegaard - Sandholm - Værløse og Avedøre. (K. 1910-13) (Album m/fotografier og billeder. KGB) 15 sider.
- + Telegrafsoldat i Høvelte. (1972) 19 sider, ill.
- + Hjort, V.: Høveltegaard. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 10 sider, ill. (Tillige udgivet som særnummer af Teleposten, august 1982).
- + Hjort, V.: Høvelte Telegrafkaseme. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 18 sider, ill. (Tillige udgiver som særnummer af Teleposten, august 1982).

Artikler:

- Fodfolkskasemen i Høvelte. (Arkitekten 1942, p. 175-79, ill.).
- Hansen, J.O.: Fra Kastellet til Høveltelejren. (Kastellet 1952, nr. 5, p. 1 og 4).
- + Hærens Signalskole. (Høveltegaard). (Teleposten 1978, nr. 1, p. 12-13, ill.).

Jægersborg Kaseme

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 621.

København før og nu, 1950, bind 6, p. 277.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Pontoppidan, A.: Jægersborg Kaseme. (Den kgl. Livgarde) 1942, bd. II, side 445-54, ill.
- + Adolph, A.O.: Jægersborg Kaseme. (Gentofte Kommune under Besættelsen 1940-45) 1947, side 278-81.
- + Gotfredsen, L.: Jægersborg. (KBH 1948) 96 sider, ill.
- + Gotfredsen, L.: Jægersborg. (Gentofte 1951-54) bd. I og III, side 71-83 og 171-75, ill.
- + Johansen, E.B.: Pansertroppernes Befalingsmandsskoler gennem 100 år, 1868-1968. (1968) side 42-44, III.
- + Jægersborg. (Pjece udg. af Forsvarets Lægekorps, u.å.) 6 sider, ill.
- + Forsvarets Sanitetsskole. (U.å.) 4 upag. sider, ill.

Artikler:

Jægersborg og Bernstorff. (Ganderbladet 1922, nr. 2, p. 11-14, ill.).

- + H-N.: Jægersborg kaseme i fortid og fremtid. (Fæstningsartilleristen 1962, nr. 10, 11 og 1963 nr. 1, ill.).

Jægersprislejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 269.

Forsvarets arealer, p. 91-92.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Broberg, A.L.: Redegørelse for Skydeterrainet ved Jægerspris. (Maskinskr. ms. i lejrens eje, u.å.) 13 sider + 2 kort.
- Hæg, Eiler: Skal Jægersprisen lægges øde? (KBH 1946) 28 sider, ill.
- + 1882-1982. Jægersprislejren. (Kronborg 1982) 16 sider, ill.

Artikler:

- + E.L.: De aarlige Fægtningsskydninger ved Frederiks værk. (Vort Forsvar 1891, nr. 284, ill.).
- + Lunn, C.D.O.: Jægerspris. (D.A.T. 1961, p. 65-72).
- + Lunn, C.D.O.: Jægerspris - endnu en gang. (D.A.T. 1962, p. 1-3).
- + Pedersen, J.: Jægerspris skyde- og øvelsesterræn 100 års jubilæum. (Hæren 1981, p. 71-75, ill).

Kalundborg

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Bagger, Trolle H.: Kalundborg. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 3 sider, ill.
-

Køge

Bøger, pjecer og manuskripter:

Petersen, A.: Kjøge Byes Historie. (1888) side 133-36.

Hennansen, V. og P. Engelstoft: Køge Bys Historie. (1932) side 103.

Melbylejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 201-03.

Forsvarets arealer, p. 136.

Artikler:

- + Landt, H.P.: Fægningsskydning i 50 Aar på Melby Overdrev. (MIT 1937, p. 372-83, ill.).

Snekkerup, Erik og Carl P. Sørensen: Første skud løsnet i 1887. Til Fægningsskydning. (Landligger Information, 2. årg., juli 1978, nr. 3, p. 1 og 14-15, ill.).

Nakskov

Bøger, pjecer og manuskripter:

Haugner, C.C.: Paatvugne og ubehagelige Gæster. (Nakskov Købstads Historie) 1934-36, bd. 1, side 146-51. Soldaterplagen. (bd. 2, side 124-34).

Nykøbing Falster

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Nørregård, Georg: Nykøbing Falster. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 7 sider, ill.

Næstved

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind IV, p. 70.
Forsvarets arealer, p. 83.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Brunoe, Aage: Garnisonen. (Næstved By) 1917, side 74-76, ill.
- Nielsen, R.: Næstved Købstads Historie. (Næstved 1932) bd. IV, side 59-60, ill.
- Smith, O.: Næstved 1135-1935. (Næstved 1935) side 141-43, 242, 347.
- Sørensen, S.: Gamle Næstved-Soldaters Mindebog. (Næstved 1946), 64 sider, ill.
- + Den nye kaserne. (Gardehusarregimentet gennem 200 år, 1962) side 295, ill.
- Larsen, Axel: Næstved som garnisonsby gennem 300 år. (Glimt fra gamle dages Næstved, 1967) side 30-45, ill.
- + Johansen, E.B.: Grønnegades Kaserne. (Pansertroppernes Befalingsmandsskoler gennem 100 år, 1968) side 48-50, ill.
- Larsen, Axel: Næstved skulle have været regimentsby for rytteri, fodfolk og artilleri. (Gamle soldaters mindebog 1971) side 7-18, ill.
- Soldat i Næstved. (Næstved u.å. 36 sider, ill.)
- + Michelsen, F.: Kasernen på Sandbjerget. (u.st. og år) 40 sider, ill.
- Holst, Svend: provinsens næststørste garnisonsby. (Blade af Næstved's dagbog) Næstved Diskontobank 1971, side 24-25, ill.

Artikler:

- Ehrenskjold, G.E.O. m.fl.: Garderhusarkasernen i Næstved. (T.f.Ing. Off. 1941, p. 47-61, 74-95, 99 og 112, ill.). Udkom også som satr. m/tillag.
- Gardehusarkasernen i Næstved. (Arkitekten 1942, p. 70-72, ill.).
- + Jorck-Jorckston, P.: Garnisonsbyen Næstved. (Feltartilleristen, 1971, nr. 10, p. 7-8).
- + Henriksen, Anders: Næstved som garnisonsby. (Våbenhist. Tidsskr. 1977, nr. 7, p. 203).
- + Holst, Svend: Næstveds militære karriere. (Gardehusaren 1978, nr. 9, 2 sider, upag.).
- + Jorck-Jorckston, P.: 40 år i Næstved. (Gardehusaren 1980, nr. 9, p. 1-2, ill.).

Præstø

Bøger, pjecer og manuskripter:

Nielsen, N.V.: Garnisonen i Præstø fra 1644-1785. (Præstø Købstads og Klosters Historie) 1899, side 260-68. Se tillige side 62-70.

Ringsted

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 660.

Artikler:

+ Her begyndes forfra. (Folk og Væm 1945, nr. 6, p. 155-56, ill.).

Bjørnsholt, H.A.: Artillerikasernen i Ringsted. (D.A.T. 1982, nr. 4, p. 98).

Roskilde

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, 3, p. 1038.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Fang, Arthur: Roskilde i gamle Dage. (Roskilde 1921) side 18, ill.

Komerup, Jacob: Roskilde i Frederik VI's Tid. (Fra det gamle Roskilde) Roskilde 1925, side 27-54. (Om garnisonen side 43-44). Opr. trykt i årbog udg. af Hist. Samf. f. Kbhvn's Amt 1911, p. 3-26, ill.).

+ "203": Erindringer fra 20. Regiment paa Roskildeegnen. (Særtryk af artikel i Roskilde Tidende 1936) 8 sider.

Artikler:

+ Hjul i Roskilde. Roskilde Kaserne. (Trænsoldaten 1971, nr. 4, ill.).

+ Den 61 år gamle kaserne i Roskilde står foran rømning. (Musketten 1974, nr. 4, p. 18-19, III.).

Sandholmlejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 130-31.
Forsvarets arealer, p. 93-95.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Øvelseslejrrene ved Høveltegaard - Sandholm - Værløse og Avedøre. (K. 1910-13) (Album m/fotografier og billeder. KGB) 15 sider.
  - + Gram-Andersen, J.: Sandholmlejren. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) Ringsted 1982, bd. 2, 55 sider, ill.
-

Sjælsmark kaserne

Opslagsværker: Forsvarets arealer, p. 93-95.

Artikler:

- + Nu kan vi kigge ind i de nye kaserner. (Folk og Forsvar 1952, nr. 8, p. 10-11, ill.).
- + Sjælsmark kaserne. (Træsoldaten 1969, nr. 3, midtersideme, ill.).

Slagelse

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 684.
Forsvarets arealer, p. 81.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Amskov, P.: Militærvesen. (Bogen om Slagelse) 1931, side 352-57, ill.
- + Nielsen, H.K.: Antvorskov kaserne ved Slagelse. (Januar 1976), 12 upag. sider, ill.
- + Nielsen, H.K.: Slagelse som militært Domicil. (Slagelse 1979), 272 sider, ill.
- + Nielsen, H.K.: Slagelse by. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 32 sider, ill.
- + Nielsen, H.K.: Antvorskov og Slagelse kaserne. (Den sjællandske øgruppes landmilitære domiciler) Ringsted 1980, bd. 1, 27 sider, ill.

Artikler:

- + Nielsen, H.K.: Slagelse kasernes militærhistoriske periode 1913-1975. (Musketten 1975, nr.4, p. 16-21, ill. og Sjællandske Livregiments Soldaterforening 1975, juni/juli, p. 1-2 og aug/sep., p. 1).
- + Nielsen, H.K.: Historien om Antvorskov Kasernes tilblivelse. (Musketten 1976, nr. 8, p. 7-16, ill.).
- + Larsen, N.C.: Antvorskov kaseme - det nyeste skud på stammen. (Hæren 1976, p. 34-38, ill.).
- + E.M.: Antvorskov - den åbne kaseme. (Dragonavisen, aug. 1977, p. 4-6, ill.).
- + Slagelse by og garnison. (Musketten 1984, nr. 5, 6 upag. sider, ill.).

Sorø

Bøger, pjecer og manuskripter:

Ia Cour, L.F.: Sorø Bys Historie. (1938) side 138-40.

Stubbekøbing

Bøger, pjecer og manuskripter:

Liisberg, Bering: Indkvartering. (Stubbekøbing gennem Tiderne), 1912, side 226-33 og 273-76.
Henningsen, S.: 1354 - Stubbekøbing - 1954. (1954) side 79-83, ill.

Vedbæk

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 977-78
Forsvarets arealer. p. 127

Artikler:

- + Ny arbejdsplads for ca. 600 ansatte. (Stampersonel 1973, nr. 1, p. 5-6, ill.).
- + Pentagon i Vedbæk. (Linieofficereren 1973, nr. 3, p. 5-6, ill.).

Værløse

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 620.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Øvelseslejrene ved Høveltegaard - Sandholm - Værløse og Avedøre. (K. 1910-13) (Album m/fotografier og billede, KGB) 15 sider.
- + Bødker, Knud: Lejren ved Værløse. Flyvestation Værløse 1934-1984. (Værløse 1984) 195 sider, ill.

Artikler:

Jarmer, H.J.P.: De nye øvelseslejre. Værløselejren. (Vort Værn 1912, nr. 21, 2 sider, ill.).

Tanbour: Lejren ved Værløse. (Soldater-bladet 1914, nr. 1, p. 1-2 og 5, ill.).

Vordingborg

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind IV, p. 93.
Forsvarets arealer, p. 107-09.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Klein, P.A.: Garnisonen 1717-1866. (Vordingborg Købstads Historie) 1923, side 155-71, ill.
- Hjort, H.P.R.: Militæret, side 314-19, ill.
- + Elgaard-Mikkelsen, P.: Soldat i Vordingborg. (Vordingborg u.å.) 23 sider, ill. Udg. i forskellige udgaver.
- + Vordingborg by og garnison gennem 50 år 1913-1963. (Vordingborg 1963) 53 sider, ill.

Artikler:

- Raft, C.: Midterst i modstanden. (5. Regiments Soldaterfore. 1962, nr. 8, p. 2-3, ill.).
- + Jensen, Holger: En by og dens garnison. (Hæren 1967, p. 21-24, ill.).
- + Vinding, Ole: En naturfører ser på de militære områder. (Hæren 1975, p. 55-59, ill.).

Bornholm

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind IV, p. 492.
Forsvarets arealer, p. 111-15.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Skougaard, P.N.: Militærvæsenet. (Beskrivelse over Bornholm) 1804,
side 149-78. Génoptrykt 1975.

- + Salchow, U.: Militair-Beskrivelse over Øen Bornholm. Udarbejdet i Vinteren 1813 til 1814. (Redigeret af Aage Rohmann og Th. Lind). (Rønne 1954) side 135-39.
- + Jørgensen, H.V.: Almegårdslejren - Almegårds kaserne. (Rids af Bornholms Værns Historie) Rønne u.å., side 8.
- + Skaarup, H.E.: Sværdet og murskeen. (Rønne 1980) 38 sider, ill.
- + Bornholms Militære Domiciler. Udgivet af Østre Landsdelskommando 1985.

Artikler:

- + Danmarks mest moderne Militærlejr indviet. (Folk og Værn 1947, nr. 5-6, p. 162-63, ill.).
  - + Leschly, N.E.: Bornholm - Danmarks østlige forpost. (Hæren 1969, p. 42-46, ill.).
  - + 12. Artilleriafdeling og Bornholms Regions Luftværnsbatteri på Almegårds kaserne. (300 år. Artilleriet 1684-1984, side 29-30, ill.).
- Skaarup, H.E.: En gammel tegning, der blev brug for. (Fra Bornholms Museum 1981, p. 65-68, ill.).

FYN

Assens

Bøger, pjecer og manuskripter:

Maaløe, L.: Militærforhold, Assens som Garnisonsby. (Assens gennem 700 Aar) 1936, side 232-38, ill.

Faaborg

Bøger, pjecer og manuskripter:

Blomberg, Aage Fasmer: Indkvartering. (Faaborg Bys Historie) bind I, 1955, side 199-200; bind II, 1956, side 24-26 og 104-05.

Middelfart

Bøger, pjecer og manuskripter:

Behrendt, C.: Fra det gamle Middelfart. (1938), bind I, side 69-70.

Artikler:

Om Indquarteringsvæsenet. (Almænnytte Samlinger, bind 30, 1795, 1. stykke, p. 63-66).

Nyborg

Bøger, pjecer og manuskripter:

Crone, F.E.: Samlinger til Nyborg Kiøbstads, Fæstnings, Slots og Lehrs Historie. (Nyborg 1854-87).

Staggemeier, Otto: Jordbog for Nyborg Købstad. (1. Del. 1891, side 10-11: Sygehuset; side 13: Vagtbygningen; side 14: Exercerhuset og Landporten; side 40-46: Fæstningsjordene. 2. Del, 1893, Byens Historie, 98 sider).

+ Bardenfleth, A.L.: Dagbog for Batteriet Bardenfleth 8/8 1914 - 11/2 1919. (Håndskr. ms. i KGB's eje. Med talrige samtidige fotografier).

+ Hahn-Thomsen, P.: Garnisonsbyen Nyborg, og: Fred - men fare. (Nyborg i 800 år 1171-1971) II. del, side 115-21 og 157-60, ill.

+ Lunn, N. og Møller, Delfs: Nyborg. (De jysk-fynske styrkers dämiciler) 1976. bd. III, 24 sider, ill.

Henningsen, Henning: Militæret. (Nyborg da Voldene stod) 1981, side 98-122, ill.

Artikler:

Pontoppidan, Axel: Nyborg omkring Midten af forrige Aarhundrede. (Svendborg Amts Aarsskrift 1935-36, 28 bd., p. 3-28, ill.).

+ Jensen, K.J.: Den danske garnison i Nyborg 1942-1943. (Fynske årbøger 1967, p. 393-426, III.).

+ Nielsen, C.: Minder fra en gammel garnison fra reveille til retraite. (Krigshist. Tidsskr. 1981, nr. 2-3, p. 90-106, ill.).

Odense

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind V, p. 75
Forsvarets arealer, p. 77.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Engelstoft, C.T.: Odense Bys Historie. (Odense 1880) 2. udg., side 304-05, 308-09 og 502-02.
Mørch, Erh.: Militæret. (H.S. Holbeck: Odense Bys Historie) Odense 1926, side 645-76, ill.
+ Odense Kaserne. (Fynske Livregiment, u.å.) side 16-19.
+ Koch, S.A.B.: Odense. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, III. bd., 81 sider, ill.

Artikler:

- + Fodfolkskasernen i Odense. (Vort Forsvar 1891, nr. 267).
+ E.M.: Mellem Havredyngerne skal være 5 Fod Midtergang. (Dragonavisen, august 1977, p. 10-11, ill.). (Orth. Odense Dragonkaseme).
+ Historien om en Dør. (Lindomen 1977, nr. 9, p. 5-8, ill.). (Orth. Odense Rytterkaseme).
+ TY: Tilbageblik. (Lindomen 1979, nr. 9, p. 14-17, ill.).

Svendborg

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Olsen, Joh.: Militære Forhold. (Svendborg Bys Historie) 1919, side 458-84, ill.
Bro-Jørgensen, J.O.: Svendborg Købstads Historie. (Svendborg 1959, bd. 1, side 368-72).

JYLLAND

Borris

- Opslagsværker: Trap: Darmark, bind IX, p. 529.
Forsvarets arealer, p. 51-53.
De jysk-fynske regimenter, 2 sider

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Skydeterrænet ved Borris. (VLK 1975) folder m/kort.
+ Tønsberg, M.: (De jysk-fynske styrkers dæmninger) 1975, bd. II, side 1-9, 2 kort

Artikler:

- + Prytz, E.: Borris Hede og de jysk-fynske Afdelingers Fægtningsskydning. (Vort Forsvar 1902, nr. 570 og 571).
+ Qvist, J.C.J.: Fægtningsskydning ved Borris. (MIT 1904, p. 272-79, m/kortskitse).
+ Norrie, G.: Borris Hede og Lejr 1903-1953. (Mit 1953, p. 294-314, ill.).
+ Tønsberg, M.: Borris hede skydeterræn og naturområde. (Hæren 1972, p. 47-52, ill.).
+ pl.: Besøg i Borrislejren. (Dragonavisen, juli 1975, p. 10-11, ill.).
+ Rude, A.H.: Årets gang i et skydeterræn. (Hæren 1978, p. 17-26, ill.).
+ Rohde, N.A.: Borris. (Gyldenløve 1978, nr. 3, p. 30-33, ill.).
+ Jørgensen, I.: Borrislejren. (Værnet 1983, nr. 10, p. 8-11, ill.).
Jørgensen, I.: Borris skydeterræn - et moderne uddannelsescenter. (Værnskontakt 1985, nr. 3, p. 14-18, ill.).

Bjerringbro

Artikler:

- + Hartmann, John: Da Bjerringbro var garnisonsby. (Kontakten, august 1964, p. 2-6).

Ebeltoft

Bøger, pjecer og manuskripter:

Bettiger, L.J.: Garrison. (Åbeltoft og Omegn nærmest til ca. 1814) (1893) side 99-102.

Rasmussen, P. og G. Albeck: Ebeltoft Købstads Historie. (1951) side 108-09, 178-79, 368-69, III.

Fredericia

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VIII, p. 858-60.
Forsvarets arealer, p. 59.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Aarslev, G.: Paa Fredericia Vold. (1899) 64 sider, ill.
- Lund, Ole: Garrisonen. (Livet i en Provinssby ved Aarhundredets Midte) KBH 1899, side 57-69.
- + Matthiessen, Hugo: Soldaterbyen. (Fredericia 1650-1760) 1911, side 220-39.
- + Matthiessen, Hugo: Fæstningen og dens Mænd. (Fæstning og Fristed) 1950, side 27-68.
- + Ravn, N.F.: Bataillonen i Fredericia. (Kongens Fodregiment gennem 300 År) Tønder 1957, side 125-32.
- + Housted, Erik: Fredericias belejring i 1849. (Sætryk af Fredericia Dagblad 1974) side 6-7, III.
- + Lunn, N. m.fl.: Fredericia. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 19 sider, ill.

Artikler:

- Rockstroh, K.C.: Lidt om Forholdene i Fredericia 1772. (Vejle Amts Aarbog 1936, p. 119-21).
- Christensen, P. Bjørndal: En moderne kaserne. (Danske Soldater 1937, nr. 2, p. 9-10, ill.).
- + Madsen, N.L.: Snak om Fredericia. (Kontakten 1969, juni, side 21-24; august, side 19-22; oktober, side 23-26; december, side 21-24; 1970, februar, side 21-24, ill.).
- + Winther, N.T.: Fredericia-Garnisonen i 300 år. (Hæren 1979, p. 12-28, ill.).

Fuglsølejren

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Rosen, J.R.P.E.V.: Fuglsølejren på Mols. (Udg. af Dansk artillerihist. Selskab og 3. Artilleriafd. 1974) 91 sider, ill.

Funder

Artikler:

- + Clemmensen, C.C.L.J.: "Den Gang vi skød ved Funder - -". (Mil. Tidende 1903, p. 191-97).
Christensen, Victor: Til Fægtningsskydning i Funder 1899. (29. Bataillons Soldaterfore. Blad 1962, nr. 103-06, upag., ill.).
-

Grenå

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Svendstrup, C.: Grenaa Bys Historie. (1939) bind A 1, side 224-29.
-

Graastæten

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 970.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Svensson, T.: Den kongelige danske Livgarde overtager Palæet. (Graasten gennem skiftende Tider) 1959, II. del, side 17-19.

Refslund, C.: Den kongelige Livgarde i Graasten. (Danmark til tak og hader for årene 1920-1970) 1970, side 99-102, ill.

Artikler:

- + Olesen, E.: Gråstenvagten. (Gyldenløve 1976, nr. 2, p. 26-27, ill.).

Haderslev

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 112-13.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Achelis, T.O.: Garnisonen. (Haderslev i gamle Dage 1627-1800) 1929, bd. II, side 306-18, ill.
- + Friis, N. og J.C. Nielsen: Soldat i Haderslev. (U.å.) 36 sider, ill.
- + Friis, Niels: Tilbage til Hjemstavnen. (Slesvigske Fodregiment i Krig og Fred) Haderslev 1953, side 148-60, ill.
- + Drescher, H.P.: Haderslev. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, 20 sider, ill.
- + Lindvang, A. m.fl.: Haderslev kaserne. (Slesvigske Fodregiment gennem 200 år 1778-1978) 1978, side 79-85, ill.

Artikler:

- + Drescher, H.P.: Haderslev garnison gennem tiderne. (Slesvigeren 1973, nr. 2, p. 15-16 og nr. 3, p. 16, ill.).
- + Drescher, H.P.: Haderslev garnison 1923-1973. (Slesvigeren 1973, nr. 4-5, p. 15-18, ill.).
- + Haderslev Kaserne. (Slesvigeren, samnummer u.å., p. 6-8, 1 kort).
- + L.B.E.: Slum og trivsel. (Soldaten 1974, nr. 1, p. 4-6, ill.).
- + K.E.P.: Nyt og gammelt mødes. (Slesvigeren 1976, nr. 5, p. 6-7, ill.).
- + Lindvang, A.: Et regiment og dets landsdel. (Hæren 1981, p. 67-73, ill.).
- + Lindvang, A.: Slesvigske Fodregiment 50 år i Haderslev. (Slesvigeren 1982, nr. 9, p. 3-4, ill.).

Lejren ved Hald

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VII, p. 312-16.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Petersen, B.: Et Tilbageblik paa Lejren ved Hald. (1869) 24 sider.
- + Bonde, Aage: En Soldat i Viborg 1865-1965. (Viborg 1965) 117 sider ill.
- + Bruun, Daniel: Ungdomsfærd. (København 1926) side 39-48.

Artikler:

- + J.: Lejren ved Hald. (T.f. Krigsvæsen 1868, p. 197-224).
- + J.B.H.: Lejrliv. Erindringer fra Lejren. (Vort Forsvar 1883, nr. 69 og 70).
- + Raavad, A.J.: Jens Københavner i Lejren ved Hald 1874. (Vort Forsvar 1883, nr. 74 og 76).
Thorsen, H.B.: Lejren ved Hald. (Kastellet 1916, nr. 3 og 4 2+2 sider ill.).
Fra Lejren ved Hald. (Garderbladet 1917, nr. 9, p. 141-43).
- Møller, S.C.: Lejrsamlingerne ved Hald 1868-80. (Jul i Viborg 1929, p. 17-22, ill.).
Fra den gamle Haldlejr. (Prinsens Livregiment og 6. Bataillons soldaterfore. blad 1953, ill.).
- + Neerbek, Hans: Med bedstefar i Lejren ved Hald 1877. (Krigs.hist. Tidsskr. 1980, nr. 3, p. 79-89, ill.).

Hjørring

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Korte træk af Nordjyske Parkområdes Historie. 1923 - 1. april - 1973. u.å. 27 sider, ill.
- + Weber, J. og Lunn, N.: Hjørring. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 21 sider, ill.

Holstebro

Opslagsværker: Trap: Darmark, bind IX, p. 84.
Forsvarets arealer, p. 47-49.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Maarup, E. og Lunn, N.: Holstebro. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 8 sider, III.

Artikler:

- + Valentin, E.: Da Holstebro blev dragonby. (Folk og Forsvar 1953, nr. 5, p. 8-9, ill.).
Maarup, E.: Dragonkasernens gadenavne. (Ryttervagten 1959, nr. 10, p. 1, ill.).
+ Maarup, E.: Hvorfor hedder den skrænt Simonsbrink? (Dragon avis, julen 1966, p. 8-9 og 18, ill.).
+ Jensen, K.: Regimentet ønsker at få dele af øvelsesterrænet fredet. (Dragon avis, april 1967, p. 8-9).
Lønbo: Militært øvelsesterræn er uofficielt vildtreservat. (Dragon avis, august 1971, p. 11, ill.).
+ E.M.: Den 25-årige kaserne. (Dragon-Avisen, april 1978, p. 10-11, ill.).
Mårup, Egon: Jydske Dragonregiment i Holstebro. (Hadsyssels årbog 1978, p. 67-78, ill.).

Hevringlejren

Opslagsværker: Forsvarets arealer, p. 37-39.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Schaumann-Hansen, K. og Lunn, N.: Hevring. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 9 sider, III.

Artikler:

- + Hevringterrænet. (Været 1968, p. 151-52, ill.).
+ Flindt-Christensen, A.: Hevringlejren. (Været 1983, nr. 6, p. 4-6, ill.).

Horsens

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Fabricius, O.: Horsens Kjøbstads Beskrivelse og Historie. (1879) side 311-37 og 390-540.
Knudsen, Hans: Fra Holbertidens Horsens. (Århus 1921) 53 sider.
Jørgensen, C.Th.: Horsens som Garnisonsby. (Blade af Horsens Historie) 1942, side 221-44, III.
+ Lunn, N.: Horsens. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 17 sider, ill.
Bay, Svend Aage: Horsens bliver garnisonsby. Desuden om indkvartering og kaserne. (Horsens historie indtil 1837) 1982, sideme 108-09, 145-46, 175-76, 190-93, 233-36 og 263-66, ill.

Artikler:

- Knudsen, H.: Fra Holbertidens Horsens. (Århus Amts årbog 1922, p. 133-54).
+ Bay, Sv. Aage: Di Haassens Hæjstfolk. Horsens som garnisonsby fra 1724 til 1842. (Vejle amts årbog 1981, p. 101-146, ill.).
-

Hostrup

Artikler:

- Hansen, J.: Hostrup Sogn som Garnison. (Sønderjydsk Maanedsskrift 1926, p. 44-46).
-

Kolding

Opslagsværker: Trap: Darmark, bind VIII, p. 916.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Tauber, E.G.: Angaaende Indquatering. (Breve fra Kolding) Odense 1822, side 94-96.
Eliassen, P.: Kolding fra Middelalder til Nutid. (1910) side 196-98; 415-17 og 487, ill.
Wamberg, A.M.: Staldgården. (Kolding i det tyvende århundrede) bd. 1, 1978, side 56-61, ill.

Lemvig

Bøger, pjecer og manuskripter:

Jacobsen, J. Søndergaard: Lemvig Købstads Historie. (1969) side 457-58.

Løgunkloster

Artikler:

Friis, C.H.: Løgunkloster som Garnisonsby. (Sønderjysk Maanedsskrift 1950, nr. 9, p. 140-42).

Mariager

Bøger, pjecer og manuskripter:

Dahlerup, H.: Borgervæbning og Garnisonsforhold. (Mariager Kloster og Bys Historie) 1882, side 191-94.

Oksbøl

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind IX, p. 816.
Forsvarets arealer, p. 61-65.
De jysk-fynske regimenter, 4 sider.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Flygtningelejren i Oksbøl FEB 1945 - DEC 1948. Statistisk set. (u.st. 1948) 7 sider, 1 kort-skitse.
- Hansen, A.: Oksbøl Lejren. (Aal Sogns Historie) 1966, side 24.
- + Oksbøl. Skyde- og øvelsesområdet. (VLK 1971) folder m/kort.
- + Lunn, N. og A.S. Møller: Oksbøl. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, side 1-18, III.
- + Ipsen, L.G. m.fl.: Oksbøllejren gennem 50 år. (Oksbøl 1979) 103 sider, ill.
- Ipsen, L.G.: Oksbøllejren 1929-1979. (Vestjylland fortæller) 1979, side 49-52.
- Oksbøllejren. (Træk af Oksbøl bys historie) 1966, side 48-55, ill.

Artikler:

- Ruus, P.: Om de tyske Flygtninge i Oksbøllejren. (Fra Ribe Amt 1964, p. 77-104, ill.).
- + Petersen, Ragnhild Anker: Oksbøllejren - Danmarks 6. største by. (Dragonavisen, dec. 1975, p. 10-11, ill.).
- + Larsen, P.: Kampuddannelse og øvelser? - Så er det Oksbøl. (Dragonavisen 1975, sept., p. 10-11, ill.).
- + L.M.: Oksbøllejrens 50 års fødselsdag. (Dragon-Avisen, okt. 1979, p. 18-19, ill.).
- + Hærens Kampskole i Oksbøl. (Linieofficeren 1982, nr. 2, p. 4-6, ill.).
- + Bertelsen, Søren: Byen, der forsvandt. (Prinsens Livregiments Soldaterforening 1984, nr. 6, p. 11-13; og Slesvigeren 1984, nr. 6).

Padborglejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 1018.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Eggers, K.: Padborglejren som garnison. (Jydske Trainregiments Gæste- og Forældredag) Padborglejren 1960, side 31-32.

Reinwald, H.: Lejrens historie kort fortalt. (20-årsdagen for befrielsen i Frøslevlejren) 1965, side 2-5, ill.

Gabriel, P.C.: Padborglejren. (Bov sogn) 1969, side 355.

Mågård, J.: Da Frøslevlejren blev til. (Frøslev, tysk fangelejr i Danmark) 1964, side 9-16, ill. Genoptrykt m/titel: "Fanger i Frøslevlejren 1944-45", 1974.

Mågård, J.: Frøslevlejren. (Nationalmuseet 1974) 32 sider, ill.

Artikler:

+ Hansen, E.: Vagttårn som vartegn. (Folk og Værn 1950, nr. 1, p. 16-18, ill.).

+ Ibsen, P.I. Fra koncentrationslejr over dansk fængsel til militær forlægning. (Værnet 1966, p. 137-40, ill.).

Randers

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VII, p. 595.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Jensen, S.: Overenskomst med Militæret. (Randers i Fortid og Nutid) 1917, side 85-86.
- + Leschly, E.: Indkvarteringsforhold. (Historisk Beretning om 5. Dragonregiment) 1929, side 135, 217-18, 223-24, 240, 261-63, 280-81, ill.
- Spreckelsen, O. Von: Garrisonen. (Randers Købstads Historie) 1952, bd. I, side 236-37 og 239-45, ill.
- Flere forf.: Dragon i Randers. (U.st og u.å.) 13 sider, ill.
- + Johansen, E.B.: Skolernes oprettelse, garnisonering og chefer ... (Pansertroppernes Befalingsmandsskoler gennem 100 år) 1968, side 35-41, ill.
- + Schaumann-Hansen, K. m.fl.: Randers. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd.. III, . 18 sider, ill.

Artikler:

- Nielsen, C.A.: Vore Garnisonsbyer. (Hver 8. Dag, 1910-11, p. 528-30, ill.).
- Dragonkasernen i Randers. (Arkitekten 1942, p. 173-74, ill.).
- Hansen, K.K.: Lidt om Randers som Garnisonsby. (Jul i Randers 1945, p. 15-16, ill.).
- + Stigø, S.: Randers dragonerne har meget at fejre. (Folk og Værn 1949, nr. 6, p. 16-17, ill.).
- + Da Dragonkasernen brændte. (Dragon-Avisen, nov 1972, p. 9, ill.).

Ribe

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Kinch, J.: Ribe Bys Historie og Beskrivelse. (1884) 2. del, side 700-03.
- + Smith, O.: Garnisonen. (Ribe Bys Historie 1660-1730) 1929, side 204-31, ill. Ribes Militær og Borgervæbning, side 236-46, ill.
- Smith, O. og V. Hermansen: Garnisonen og Borgervæbningen i Ribe. (Ribe Bys Historie 1730-1820) 1936, bd. I, side 204-31, ill.
-

Ringkøbing

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Bøgner, J.I.: Ringkøbing som Garnisonsby 1779-85. (Bidrag til Ringkøbing Bys Historie) 1942, side 102-30.
- Lindberg Nielsen, C.: Krige og Krigskarle. (Ringkøbing Købstads Historie) u.å., side 178-204, ill.
-

Skanderborg

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Egeberg, Edv.: Skanderborg Slot. (1924) bd. 3, side 32-34 og 166-76.

Skive

Opslagsværker: Forsvarets arealer, p. 35-36.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Nørrejydske Artilleriregiment - mit regiment, Skive min garnison. (Skive 1970) 43 sider, ill.
- + Lund, M.H.: Regimentet i Skive. (Nørrejyske Artilleriregiment 1923 - 1. april - 1973) 1973, side 41-51, ill.
- + Christensen, K.: Skive. (De jysk-fynske styrkers dæmicer) 1976, bd. III, 18 sider, ill.

Artikler:

- Sørensen, Otto L.: Fra Sikringsstyrkens Dage i Skive. (Jul i Skive 1955, p. 10-11, ill.).
- Holst, Svend: Da Skive - næsten - var garnisonsby. Små træk fra Skive for 50 år siden. (Jul i Skive 1965, p. 24-25, ill.).
- + Larsen, H.: Skive - Danmarks nyeste garnisonsby er trukket i hverdagstøjet. (Høren 1970, p. 29-31, ill.).
- + L.B.E.: Slum og trivsel. (Soldaten 1974, nr. 1, p. 4-6, ill.).
- + hm.: Vi ved ikke, hvor godt vi har det. (Dragonavisen 1975, april, p. 10-11, ill.).
- + Nørrejyske Artilleriregiment på Skive kaseme. (300 år. Artilleriet 1684-1984, side 15-20, ill.).

Søgaardlejren

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 994-1000.
Forsvarets arealer, p. 69-71.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Pontoppidan, A.: Søgaard i Kliplev Sogn. Fra adeligt Gods til Militærlejr. (1939) 31 sider, III.
- + Hvidtfeldt, J.: Søgaard. (Danske Slotte og Herregaarde) 1967, II udg., bind 16, side 125-34, III.
- + Søgaardslejrens historie. (Information for menige til pligtig tjeneste) Udg. af Sydjyske Parkkområde 1974, side 9-12, 1 kort.
- + Lunn, N. m.fl.: Søgaard. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, II bd., side 1-12, ill.

Artikler:

- Johnstad-Møller: Søgaard. (Danske Soldater 1935, nr. 6, p. 5-6, ill.).
- + Løvtrup, H.: Sydjyske Parkområde. (Teknisk Kontakt 1981, nr. 5, p. 4-6, ill.).
  - + Flindt-Christensen, Asgar: Søgaardlejren. (Været 1982, p. 4-5, ill.).

Sønderborg

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 1095-96.
Forsvarets arealer, p. 67.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Reflund, C.: Træk af Sønderborg Garnisons Historie. Nogle Dage i November 1942. (1942) 30 sider, III.
- + Nikolajsen, R.: Træk af Sønderborg Garnisons Historie. (1972) 25 sider, ill. m/kortskitser.
- + Nikolajsen, R.: Sønderborg. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, side 1-20, ill.

Tønder

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind X, p. 480-81.
Forsvarets arealer, p. 73

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Hjelholt, H.: Skatter og Afgifter. Indkvartering. (Tønder gennem Tideme) Tønder 1943-44, side 150-59 og 291-92.
- + Ravn, N.F.: 2. Bataillon som grænsebataillon. (Kongens Fodregiment gennem 300 år) Tønder 1957, side 115-24 og 139-40, ill.
- + Andreasen, H.P.H.: Tønder som dansk Garnisonsby fra 1920-1970. (1971) 93 sider, ill.
- Østergaard, Gunnar: Tønder Garrison. (Dupligeret ms. 1972) 3 + 13 sider, ill., 1 kort.
- + Østergaard, G.: Tønder. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, side 1-17, ill.

Artikler:

- Andresen, Ludwig: Tondern als Garnison um 1740. (Die Heimat XXXIV, 1924, p. 37-42, ill.).
- + Hedegaard, C.: Nogle Oplysninger om Plantagerne på Eksercerpladsen ved Tønder. (T.f.Ing. Off. 1931, p. 1-4, ill.).
- + Den nye Kaserne i Tønder taget i Brug. (Officiantbladet 1936, nr. 16).
- + Tønder - en sønderjysk garnisonsby. (SFO-bladet 1965, nr. 12, p. 4-6, ill.).
- + Olsen, O.A.: Hørundersøgelsen gav grænseproblem. (Været 1973, nr. 9, p. 12-13, ill.).

Varde

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind IX, p. 716.
Forsvarets arealer, p. 55-57

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Gyldenkrone, C. baron: Varde som garnisonsby. (Duplikeret foredrag, 1955, 13 foliosider).
+ Lunn, N. og C. Gyldenkrone baron: Varde. (De jysk-fynske styrkers dæmicer) 1975, bd. II, side 1-14, 1 kort.
+ Pedersen, S.A.: Varde kaserne tilblivelse, bygning og brug. (Sønderjyske Artilleriregiment 1951 - 1. november - 1976, side 46-51, ill.).
Kofoed, J.C.S.: Varde Garnison 1953 - 23. oktober - 1978. (Varde 1978) 78 sider, ill.

Artikler:

- + pl.: Besøg hos SJAR i Varde. (Dragonavisen 1975, august, p. 10-11, ill.)
Pedersen, Kjartan N.: Varde Garnison. En by - et regiment - en skole. (Embedsmanden 1980, nr. 2, p. 29-35, III.).
+ Sønderjyske Artilleriregiment/Hærens Artilleriskole på Varde kaserne. (300 år. Artilleriet 1684-1984, side 23-26 III.).
-

Vejle

Artikler:

Christensen, Bjørndal: Garnisonen i Vejle. (Jul i Vejle 1946, p. 18-19, ill.).

Viborg

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VII, p. 70.
Forsvarets arealer, p. 41-42.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Ursin, M.R.: Stiftsstaden Viborg. (1849) side 277-78.
- + Spreckelsen, Otto von: Viborg som Garnisonsby 1660-1875. (Viborg Købstads Historie) 1940, bd. I, side 203-65, ill.
- Oldendorff, Knud: Fra min drengetid. (Viborg 1964) 2. udg., 191 sider, ill.
- + Bonde, Aage: Soldat i Viborg 1865-1965. (1965) 117 sider, ill.
- + Petersen, G.: Da 8. Bataillon kom til Viborg. (8. Bataillons Historie) 1965, side 39-48, ill.
- Jensen, H. Ballund: Viborg som Garnisonsby. (Viborg hilser sine Soldater) u.å., side 20-26, ill.
- + Andersen, A. Vejen: Viborg. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 21 sider, ill.

Artikler:

- + Lejren ved Ravnstrup pr. Viborg i Sammenen 1865. (T.f. Krigsvæsen 1866, p. 119-38, 1 tegning).
- + Nørgaard, M.P.: Kostforplejnungsbygning for Viborg Garrison. (T.f. Ing.Off. 1931, p. 82-89, 1 kort).
- + Nørgaard, M.P.: Kaserneetablissement for Viborg Garrison. (T.f. Ing.Off. 1933, p. 29-35, ill.).
Harrel, V.O.: Et par Viborgminder. (29. Btl'n's Soldaterforenings blad 1959, nr. 92 og 93).
- + Viborg by og garnison. (SF0-bladet 1966, nr. 7, p. 4-10, ill.).
Schroeder, P.P.: Soldat i Viborg omkring 1785. (Viborg amts årbog 1967, p. 94-115, ill.).
Gamle Vart i Viborg. (Carlsberg bladet 1973, nr. 6, p. 14-15, ill.).
- + Vagtstuen. (Prinsens 1974, nr. 7, p. 6-7, ill.; Prinsens Livregiments Soldaterforenings medlemsblad nr. 8, 1974, p. 5-6; Forsvarsbroderen 1974, nr. 5, p. 9-10).
- + p.l.: Besøg hos Prinsens Livregiment i Viborg. (Dragonavisen 1975, maj md.).
Sørensen, H.: Moderne hverdag i gamle rammer - Prinsens Livregiment/Militær region II. Værnskontakt 1985, nr. 3, p. 31-34, ill.).

Åbenrå

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Hvidtfeldt, J. og P.K. Iversen: Indkvarteringsregnskabet. (Åbenrå Bys Historie) 1967, side 34-35.
- + Lunn, N. og H.E. Egander: Åabenraa. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, side 1-6, ill.
-

Ålborg

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VI, p. 855 og 949.
Forsvarets arealer, p. 33.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Abildtrup, A.: Garnisonsbyen Ålborg. (Ålborgbogen) 1913, side 63-64.
- + Bjørnbæk Jensen, V. og P. Kærner: Ålborgsoldater under første verdenskrig og i mellemkrigsårene. (Ålborg 1961) 70 sider, ill.
- + Jessen, U.: Soldat i Ålborg. (Jyske Trænregiment, søndag den 9. juni 1963) side 5.
- Husted, N. (red.): 1864-1964. Et hundreårs minde. (Udg. af 64-komiteen i Ålborg 1964) 30 sider, ill.
- Weigaard Jørgensen, E.: 11. nordiske soldater- og marineforeningsstævne 1967) side 15-17.
- Riismøller, P.: Fremmede i Ålborg. (Udg. af Ålborg Turistforening 1972) side 26-36, ill.
- + Hytten, O. m.fl.: Ålborg. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 53 sider, ill.
- + Breum, L. m.fl.: De militære forlægninger. (Johs. E. Tang Kristensen m.fl. red.: Nørre Sundbys historie 1850-1970) 198 , side 296-305, ill.

Artikler:

- + Suckow, OB von: Om de i General A.L.v. Moltkes Commando-Tid i hans Regiment, foranstaltede indretninger. (Østs Archiv VII, 1827, p. 320-26).
- + Hartmann, H.V.F.: Fra 3die jydske Regiment. (Museum 1892, p. 308-47).
- Soldaterne kan lide Ålborg. (Ålborg viser Vej, 1947, 1. årg. nr. 3, p. 6, ill.).

Århus

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VIII, p. 115.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Hoffmeyer, J.: Indkvarteringen. (Blade af Aarhus Bys Historie) 1911, bd. II, side 102-110.
- Birkelund, P. og E. Sejr: Garnisonsforhold og fjendtlig Besættelse. (Aarhus gennem Tiderne) 1941, bd. III, side 33-60, ill.
- Clausen, J. og J. Richter: Garnisonsforhold. (Aarhus gennem Tiderne) 1941, bd. IV, side 306-09, ill.
- + Stjernfeldt, G.H.: Århus som garnisonsby. (Aarhus Garnisons Officersforening 1871-1971) 1971, side 6-7, ill.
- + Niemann, P.E.: Oversigt over de vigtigste begivenheder ved feltartilleriet i Aarhus 1881-1973) 1973, side 14-39, ill.
- + Regimentet og garnison.(Nørrejyske Artilleriregiment - mit regiment) u.å., side 7, ill.
- Stjernfelt, G.H.: Århus garnison. (Jyske Telegrafregiment 1. november 1951-1976) 3 sider.
- + Stjernfelt, G.H.: Aarhus. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1976, bd. III, 66 sider, ill.
- + Rytterkasernen i Århus. Historie og nuværende tilstand. (Århus 1977) 78 sider, ill.
- + Niemann, P.E.: Feltartilleriet i Aarhus 1881-1969. (1981) 433 sider, ill.

Artikler:

- + Soldat i Århus og andre statistiske meddelelser. (Statistisk Kvartalsskr., Århus 1963, p. 1-22).
- Schmidt, S.E.: Det første regiment - og det sidste. Et tilbageblik på garnisonstiden i Århus, der nu er ved at være forbi. (Arhus Stifttidende jubilæumsmagasin 1969, p.33-35, ill.)
- + L.B.E.: Slum og trivsel. (Soldaten 1974, nr. 1, p. 4-6, ill.).

GARNISONER
I
HERTUGDAMMERNE

Garnisoner i Hertugdømmerne

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Wegener, C.F.: Om Landshoiheden over det Gamle Rendsborg paa Eideren. (KBH 1849) 222 sider.
- + Nielsen, Per May: Paa Rundtur i Brigadeområdet. (Jever 1949) 78 sider, ill.
- + Pedersen, Jørgen: Paa Rundtur i Holsten og det sydlige Slesvig. (Itzehoe 1950) 162 sider, III. og med 1 kort.
- + Pedersen, J.: Orientering om Itzehoe og Holsten. (Vejledning for Kommandoets Personel) u.å., side 7-14. Udg. af Det danske Kommando i Tyskland.
- + Brusendorff, O.: Soldater i Itzehoe gennem 1000 år. (Itzehoe 1952) 63 sider, ill.
- Rosen, K.F. von: Flensburg als Garnison. (Aus Flensburgs Geschichte im 19. Jahrhundert) 1969, side 28-55.
- + Lunn, N.: Domiciler i Sydslesvig og Holsten. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. II, side 1-53, ill.
- + Vegger, A.C.B.: Slesvig-Holsten fra 1945 til 1962 (Viborg 1985) 2. udg., 163 sider, ill.

Artikler:

- + Hartmann, H.F.: Garnisonsliv i Kiel imellem vores to sidste Krigs. (Mil. Tidende 1895, p. 293-97 og 307-14).
- + Berg, Johan: Erindringer fra Rendsborg Garnison i 1852-53. (Vort Forsvar 1903, nr. 580, 581 og 583).
- + Friis, N.: De gamle danske Garnisoner i Sydslesvig og Holsten. (Folk og Værn 1946, nr. 1, p. 17-20, ill. og 1950, nr. 5, p. 8-10, ill.).
- + 8 aars dansk besættelse i Jever. (Brigade Kureren 1948, 3. årg. nr. 9, p. 4-5).
- + Den danske brigades kaserner. (Brigade Kureren 1948, 3. årg. nr. 6, p. 4-5, ill.; 1948, 4. årg. nr. 3, ill.; 1949, 5. årg. nr. 1, p. 4, ill.).
- + Jensen, T.: Alt vel fra Itzehoe. (Folk og Værn 1950, nr. 4, p. 20-21, ill.).
- + Pedersen, J.: Itzehoe - Vor nye garnisonsby. (Kommando Kureren 1950, 1. halvårg. nr. 15, p. 1-2 og 6, ill.).
- + Friis, N.: Garnisons Kirke i Rendsborg. (Folk og Værn 1951, nr. 8, p. 6-7 og 32, ill.).
- + Itzehoe garnisonssygehus i længst henvendne dage. (Kommando Kureren 1951, 3. halvårg., nr. 18, p. 5-6, ill.).
- + Brusendorff, O.: Itzehoe brændte af over hovedet paa 2. Bataillons grundlægger. (Kommando Kureren 1951, 4. halvårg. nr. 6, p. 4 og 6, ill.).
- + Friis, N.: Christians Plejehus i Eckernförde. (Folk og Forsvar 1951, nr. 10, p. 14-15, ill.).

Garnisoner i Hertugdømmene

Artikler:

- + Brusendorff, O.: Soldater i Itzehoe gennem 1000 år. (Kommando Kureren 1952, 5. halvårg. artikelserie).
- + Itzehoe. (Prinsens Livregiment 1954, artikelserie).
- + Wegge, Chr.: Et tilbageblik. En kort oversigt over danske styrkers tilknytning til de gamle danske lande syd for den nuværende grænse i tiden 1675-1864. (Kommando Kureren 1958, 17.årg. nr. 26, p. 3-4, ill.).
- + Sørensen, N.S.P.: De sidste år i Rendsborg. (Krigshist. Tidsskr. 1968, nr. 1, p. 26-51, ill.).
- + Barløse, B.B.: Det kongelige Christians Plejehus i Egemførde. (Sønderjysk Månedsskr. 1975, nr. 2/3, p. 78-84, ill.).

(Iøvrigt henvises til Brigade Kureren og Kommando Kureren 1947-1958 vedrørende de enkelte kaserner; disse artikler er ikke specifiserede, eftersom kaserneerne ikke er bygget af danskerne og kun har huset Brigaden og Kommandoen i det tidsrum, disse styrker var forlagt til Tyskland).

SÆRLIGE BYGNINGER
OG
MILITÆRE OMråDER

Frederiksberg Slot

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 701-05.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Maare, N.: Frederiksberg Slot fra 1852 til vore Dage. (Frederiksberg gennem Tiderne) 1946, bd. I, side 24-72, ill.
- + Leschly, N.E.: Kirke og Skole. Prælat og Soldat på Frederiksberg Slot fra 1868-1960. (N. Maare: Frederiksberg Slotskirke 1710-1960) 1960, side 75-95.
- + Leschly, N.E.: Nogle historieske oplysninger om Frederiksberg Slot. (Skoleme på Frederiksberg Slot) 1960, side 14-23, ill.
- + Maare, N.: Frederiksberg Slot. (Uddannelsen af Hærens Linieofficerer 1713-1963) 1963, side 152-72, ill.

Artikler:

- Weilbach, Fr.: Frederiksberg Slot. (Danmarks posten 1929, p. 45-47, ill.).
- + Maare, N.: Frederiksberg Slot og dets Restaurering. (Tid.f. Ing. Off. 1930, p. 101-32, ill.). Udkom tillige som særhefte.
- + Maare, N.: Frederiksberg Slots Indretning i 1868. (Mil. Tid. 1943, p. 227-37).

Her er kun nævnt historiske kilder, for så vidt som det omhandler tidsrummet, hvor Hæren har benyttet slottet (1868). Om slottet som skole se endvidere KGB's litteraturfortegnelse I til de danske hærfædelingers m.fl. historie.

Rosenborg Slot

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Smith, G.V.J.: Nogle Historiske Efterretninger om Kjøbenhavns, Christianshavns, Citadellet Frederikshavns og Rosenborgs Kommandantskaber. (Maskinskr. ms. i FA) u.å., 106 foliosider.
- + Gram-Andersen, J.: Rosenborg Slot. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1980, bd. 1, 22 sider, ill.

Garnisons Kirke

- Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 60-62
Før og Nu, 1916, bind II, p. 220-221
København før og nu, 1947, bd. 3, p. 27-28

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + de Thurah, Laurids: Den Herre Zebaoths Kirke. (Den danske Vitruvius) 1746, genoptrykt 1966, 1 del, side 83-84, ill.
- + de Thurah, Laurids: Hafnia Hodierna. (1748) genoptrykt 1967 side 307-08, ill.
- Thaarup, F.: Garnisons Kirke og Kirken i Citadellet Frederikshavn korteligt beskrevne. (1. udg. 1830; 2. udg. 1833, 35 sider; 3. udg. 1840; med nyt tillæg 1845, 39 sider).
- Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk beskrevet. (1865).
- + Secher, C.E.: Garnisons Kirken. (Danmark i ældre og nyere Tid) 1874, bd. 1, side 808-09.
- Weilbach, Fr.: Garnisons Kirke. Dens Opførelse og ældre Historie. (1929) 79 sider, ill.
- Hermansen, V.: Garrisonskirke. (Københavns gamle Kirker) 1932 side 197-207, ill.
- + Nordenstoft, J.: Garnisons Kirke. (Danmarks Hær) 1935, bd. II side 200-03, ill.
- + Jonge, N.: Den Herre Zebaoths Kirke eller Garnisons-Kirken. (Københavns Beskrivelse) 1945, side 303-08.
- Hansen, E. Fr.: Garnisons Kirke. (Kirkespir i Kongens By) 1951, side 58-63, ill.
- + Menighedsrådet: Garrisonskirken 1706-1956. (1956) 74 sider, ill.
- Horskjær, E.: Garnisons Kirke. (De danske Kirker) 1966-71 bd. I, side 55-56, ill.
- Steenberg, J.: Garrisonskirken. (Danmarks Kirker).
- + Borksand, Niels: Garnisons Kirke og Garnisons Kirkegård. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciller) 1982, bd. 2, 15 sider, ill.

Garnisons Kirke

Artikler:

- Garnisons-Kirken i Kjøbenhavn. (Nordisk Penning-Magazin 1842, spalte 589-92, ill. og 613-14).
- Garnisons Kirken. (Magasin f. Natur- og Menneskekundskab 1843, hefte 1, p. 89-90, ill.).
- Garnisons Kirken i Kjøbenhavn. (Panorama 1852, hefte 3, spalte 177-79, ill.).
- Garnisonskirke i Kjøbenhavn. (Nordisk Billed-Magazin 1863, OKT kv. spalte 69-70, ill. og 84).
- Garnisonskirken. (Søndags-Posten 1865, nr. 74, 2 spalter, ill.).
- Ingemann, V.: Garnisons Kirkes Omgivelser. (Architekten 1903-04, p. 352-55, ill.).
- Garnisonskirken. (Ill. Tid. 1905-06, p. 394, ill.).
- + Amberg, G.: Garnisonen og dens Kirke. (MIT 1948, p. 244-47).
- Nielsen, O.C.: Kirkegaarden ved Garnisons Kirke. (Gartner Tid. 1950, p. 453-54).

Fredensborg Slot

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Seeger, Valdemar: Slottet som Kaserne. (Fredensborg) 1915, side 109-10.
- + Riber, J.: Fredensborg Kaseme. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1982, Bd. 2, 9 sider, ill.

Gjethuset

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + de Thurah, Laurids: Hafnia Hodierna. (1748) genoptrykt 1967, side 191-92, III.
- + Sterm, S.: Den kongelige militaire Højskole. (Statistiske-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn) 1841, side 221-26.
- + Flamand, L.J.: Den kongelige militaire Højskole. (Kjøbenhavn, dens ældre og nyere Historie) 1855, side 156.
- Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk beskrevet. (1865) side 186-87.
- + Jonge, N.: Det Kongelige forhen værende Giethus. (Københavns Beskrivelse) 1945, side 290-92.
- + Maare, N.: Gjethuset. (Uddannelsen af Hærens Linieofficerer 1713-1963)
- + Skjødt, A.V.: Gjethuset. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1980, bd. 1, 8 sider, ill.
- + Skjødt, A.V.: Gjethuset. (Forsvarsakademiet 1830-1980) 1980, side 28-32, III.

Artikler:

- + Nordentoft, J.: Gjethuset og Artilleriets Kadetskoler. (Tillægshefte til MIT 1928, spalte 1-10, ill.; udkom som særhefte).

Gurrehus

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind III, p. 101.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Møller, H. Steen: Gurrehus. (Dne sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1980, bd. 1, 2 sider.

Artikler:

- + Ved Gurre sør. Gurrehus. (Værnet 1966, p. 22-23, ill.).

Hovedvagten

Opslagsværker: København før og nu, 1949, bd. 2, p. 146.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + de Thurah, Laurids: Hafnia Hodierna. (1748) genoptrykt 1967, side 192, III.
- + Hauber, C.E.: Beskrivelse over den kongelige danske Residentsstad Kjøbenhavn og de kongelige Slotte paa Landet. (1783) side 59-60.
- + Stern, S.: Hovedvagten. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn) 1841, side 344-45.
- + Flamand, L.J.: Hovedvagten. (Kjøbenhavn, dens ældre og nyere Historie) 1855, side 164-65.
- Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk beskrevet. (1865) side 187-88.
- + Davidsen, J.: Fra den gamle Hovedvagt. (Fra det gamle Kongens Kjøbenhavn) 1883, side 274-83, ill.
- + Nielsen, O.C.: Den gamle Hovedvagt paa Kongens Nytorv. (1935), 18 sider, III.
- + Jonge, N.: Stadens militaire Hoved-Vagt. (Københavns Beskrivelse) 1945, side 101-02.
- + Gjørup, J.K.F.: Hovedvagten på Kongens Nytorv. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1980, bd. 1, 10 sider, ill.

Jernbanemagasinet

Artikler:

- + Larsen, S.A.: Det gamle jernbanemagasin i Ryvangen. (T.f.Ing.Off. 1964, p. 56-64, ill.).
- + Larsen, S.A.: Den 3. flytning af jernbanemagasinet 19/9 1973. (T.f.Ing.Off. 1974, p. 1-4, ill.).
- + Skjødt, A.: Ingeniørernes gamle jernbanemagasin. (Pioner-Avisen 1973, nr. 10, p. 5 og 10, ill.).

Krudthusene

Bøger, pjecer og manuskripter:

Hauber, C.E.: Beskrivelse over den kongelige danske residentstad Kiøbenhavn og de kongelige Slotte paa Landet. (1783) side 60.

Stern, S.: Krudtaamene. (Statistisk-Topographisk beskrivelse over Hoved- og Residentstaden Kjøbenhavn) 1841, side 404-06.

Nicolaisen, Chr.: Amagerland i det 18. og 19. Aarhundrede (Amagers Historie) III del, 1915, side 3-22, ill.

Opførelsen af Krudtmagasinerne. (Krudtaamene, Krudthusene) i Christianshavns Ravelin (Redanen) og på Amager 1779-83. Håndbog for Hærens 1928, 3 sider).

Christianshavns Enveloppe. (Forsvarsministeriets Udvælg vedr. Forsvarets lokaliteter og Arealer inden for det storkøbenhavnske Område) 1962, Betænkning nr. 1, side 38-39, 1 kort.

Artikler:

Kohl, Carl von: Fra vores Krudtaarme. (Garderbladet 1925, nr. 4, p. 238-39, ill.).

Forsvaret forsvarer historiske minder. (Linieofficereren 1973, nr. 12, p. 9, ill. Oprindelig bragt i Søværnsorientering).

Krudttårnet i Frederikshavn.

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VI, p. 91

Bøger, pjecer og manuskripter:

Pedersen, P. Chr.: Citadellet Fladstrand. (Fladstrand - Frederikshavn) 1942, side 192-204, III.

Nørregaard-Knudsen, A.: Fladstrands Fæstningsværker. (Katalog over Krudtaarmuseet) 1949, side 9-15.

Hansen, B.: Fæstningen - symbolet på det gamle Fladstrand - forsvinder. (Frederikshavn i stilstand og fremgang 1818-1968) 1968, side 106.

Meldgaard, Erik (red): Krudttårnet i Frederikshavn. (1976) 63 sider, ill.

Laursen, Peter: Krudttårnet - Citadellet Fladstrand. (1977) 12 sider ill.

Andersen, Karen: Krudttårnets begivenhedsrige liv. (Frederikshavnsglimt) 1980, side 100-113, ill.

Christensen, Jens Ole: Fladstrands fæstningsværker. (Frederikshavn 1985) 317 sider, m. kortskitser.

Artikler:

Eisen, K.H.: Frederikshavn. (Folk og Væn 1950, nr. 9, p. 14-15, ill.).

Olsen, I.: Af Frederikshavns Historie som militærbase. (Hjemmevernet 1962, nr. 1, p. 12-13, ill.).

I.O.: Fra Fæstning til flådebasis. (Hjemmevernet 1962, nr. 8, p. 8-9 ill.).

Københavns Militærhospital

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind II, p. 494-97.

Bøger, pjecer og manuskripter:

Christensen, Villads: De militære Sygehuse. (Københavns Kommunehospital 1863-1913) 1913, side 17-23, III.

- + Norrie, G.: Københavns Militærhospital og Garnisonssygehusene. (Danmarks Hær) 1935, bd. II, side 84-86, ill.
- + Saugman, Em.: Den danske Hærs Lægevæsens Oprindelse og Udvikling gennem tiderne. (1955) 271 sider, ill.

Artikler:

Det militære Epidemihospital. (Ingeniøren 1902, p. 333-34).

- + Hermingsen, T.E.: Det for Hær og Flaade fælles Epidemihospital i Kjøbenhavn. (Sætryk af Militærågen 1902, 32 sider, 12 planer).
- + Hect-Pedersen: Det for Hær og Flaade fælles Epidemihospital i Kjøbenhavn. (T.f.Sø. 1903, p. 165-69).

Det nye Garnisonssygehus. (Arkitekten 1915-16, p. 217-18, 226-27, 234-35 og 243-44).

Militærhospitalet paa Nørre Fælled. Et trist Eksempel paa det daarlige Samarbejde mellem Hær og Flaade. (Skatteborgeren 1927, p. 380-82, ill.).

- + C.F.L.: Københavns Militærhospital. (Dansk Officersblad 1929, p. 5-6).
- Armentorp, L.: Kjøbenhavns Militærhospital. (Militærågen 1929, p. 1-34, ill.).

Feriehjemmet paa Tagensvej. (Vor Tid 1936, nr. 9, p. 24-25 og 29, ill.).

- + Norrie, G.: Københavns Militærhospital. (MIT 1956, p. 121-27, 170-75, 213-25 og 401-18, ill.).

Udvidelse af Københavns Militærhospital. (Arkitektur 1957, p. 32-42, ill.).

Behandlings- og patientbygning, Københavns Militærhospital. (Arkitektur 1957, p. 30-36, ill.).

Stauning, S.: Nekrolog over Københavns Militærhospital. (Venstres Månedssblad 1963, p. 106-08).

Epidemihospitalet og Garnisonssygehuset lå på samme område som KMH.
Vedrørende sygehuse henvises tillige til Rigensgades Kaserne.

Laboratoriebygningen

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stern, S.: Laboratorii-Bygningen. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn) 1841, side 401-04.
- + Jonge, N.: Land-Estatens Laboratorium. (Københavns BEskrivelse) 1945, side 458-59.
- Lebach, M.: Christianshavn. En Konges Tanke blev Virkelighed. (Udg. af B & W 1955) side 105-06.
- Lebach, M.: Et farligt naboskab, og Omkring Krudtmølle og Kirke. (Gamle skibe, gamle huse - en bog fra Christianshavn) (Udg. af B & W 1959) side 49-56 og 99-120, ill.
- + Hoff, Arne: Gamle Laboratorium. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1982, bd. 2, 22 sider, ill.

Nørrejyllands Tøjhushus

Opslagsværker: Trap: Danmark, bind VII, p. 606.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Stadfeldt, S.A.: Om Nørre Jyllands nye Tøjhuis og Kanal ved Randers. (Chorographisk og Oeconomisk Beskrivelse over Randers Kjøbstad i Nørrejylland) 1804, side 294-97.
- Jensen, S.: Nørrejyllands Tøjhushus. (Randers i Fortid og Nutid) 1917, side 91-92.
- Leschly, E.: Nørrejyllands Tøjhushus Oprettet. (Historisk Beretning om 5. Dragonregiment) 1929, side 81, ill.
- Schrøder, F.: Lystanlæggene. (O.v. Spreckelsen: Randers Købstads Historie) 1952, bd. 2, side 482-96, ill.

Artikler:

- + Uldall, F.: Lystanlæggene ved Randers og deres Historie. (Museum 1896, bd. VII, p. 280-302 og 371-91).
- Aramis: En Folkegave. Nørrejyllands Tøjhushus i Randers. (Ill. Tid. 1919, p. 542-43, ill.).

Stokhuset

Opslagsværker: Før og Nu, 1918, 4. årg., p. 188-89.
København før og nu, 1947, bd. 3, p. 200-03.

Bøger, pjecer og manuskripter:

- + Nyerup, R.: Stokhuset. (Kjøbenhavns Beskrivelse) 1800, side 638-40.
- + Slaveriet eller Stokhuset i Kjøbenhavns Fæstning. (Ledetraad ved Fore-læsningerne over Militair-Administration ved den kongelige militaire Højskole) 1834, side 217-19.
- + Sterm, S.: Stokhuset. (Statistisk-Topographisk Beskrivelse over Hoved- og Residentsstaden Kjøbenhavn) 1841, side 353-55
- Both, L.: Kjøbenhavn, historisk-topographisk beskrevet. (1865)
side 247-48.
- + Bruun, C.: Kjøbenhavn. (1890) bd. II, side 358-60, bd. III, 1901,
side 623-24.
- + Ruus, Poul: Det gamle Stokhus og Inqvisitionskommissionen. (Af gammel Krigsbrug) 1933, side 5-9.
- + Pontoppidan, A.: Omkring Københavns gamle Volde og Stokhuse. (1936)
117 sider, III.
- Nygaard, G.: Huse og Mennesker. (1942) hefte III, side 140-42, ill.
- + Jonge, N.: Stokkerhuset. (Københavns Beskrivelse) 1945, side 391-92.

Artikler:

- + Slaver. (Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1806, bd. 6, p. 1341-48).
- Oversigt over Antallet af Fangerne i Kjøbenhavns Fæstnings Slaverie i
Aaret 1828, hvilke Forbrydelser de vare inddømte for m.m. (Nyeste SKIL-
derie af Kjøbenhavn 1829, bd. 51, spalte 150).
- Stokhuset og Slaverne. (Nær og Fjern 1875, bd. 4, nr. 157, p. 12 og
14, III.).
- Stokhuset. (Hver 8. Dag, 1903-04, p. 8-9, ill.).
- Meyn, N.: Det gamle Stokhus. (Hus og Hjem 1917, p. 1049, ill.).
- Thorsen, H.B.: Stokhuset. (Kastellet 1918, nr. 8, p. 69-72, ill.).
- + Ruus, P.L.J.: Et "Søe-Estatens Epitafium" i Stokhuset. (T.f.Sø. 1932,
p. 151-53, ill.).
- Kohl, C. v.: Kjøbenhavns Fæstnings Stokhus. (Garderbladet 1937,
p. 37-39, ill.).

Ryttergodser

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Hansen, P.: Nogle historiske Optegnelser, især om Kjøbenhavns Amts Rytterdistrikt. (1866) 40 sider.
- + Rockstroh, K.C.: Den nationale Hær i Danmark. bd. II og III, 1916 og 1926, 575 og 452 sider.
- Kristensen, H.K.: Ryttergodset. (Fra Koldingfjord til Blaavandshug) Esbjerg 1947, side 195-200, ill.
- Kaae, Alfred: Under Skanderborg Rytterdistrikt. (Laasby Sogn) 1948, side 102-17, ill.
- Schmidt, August F.: Fra Rytterbøndernes Dage, og Ryttergodsets salg. (Gjedsten Sogns historie) 1955, side 56-61 og 61-63.
- + Munk, Holger: Rytterbonden. (1955) 377 sider, ill. (Omhandler Vordingborg rytterdistrikt).
- Hansen, Jacob og Knud Mortensen: Hjallelse bliver ryttergods, og Kristiansdal som Ryttergods, og Ryttergodset sælges. (Dalum Sogns Historie) 1961-65, 2. bind, side 291-97, 317-28 og 11-13, ill.
- Majvang, Arne: Turebyholm som ryttergods 1718-1747. (Dalby og Tureby sognes historie) bd. II, 1962, side 89-97.
- Frederiksen, Svend: Ryttertiden. (Aasum. Træk af sognets historie) 1968, side 12-24, ill.
- Pedersen, Axel H.: Birketing i gl. Københavns amt 1521-1965. (1968) 400 sider.
- Rasmussen, Poul: Ryttergodseme. (Arkivregistratur 3, udg. af Landsarkivet for Nørrejylland) Viborg 1971, 89 sider.
- Lebech, Mogens: Udlagt til rytterhold. Samt mere om ryttertiden. (Taulov) Kolding 1970, side 217-36 og 274-80, ill.
- Majvang, Arne: Bregentved som Ryttergods 1718-1730. (Haslevs Historie) bd. II, (Bregentveds Historie) 1972, side 49-59, ill.
- Pedersen Axel H.: Ryttergården i Pederstrup. (Af Ballerup-Måløvs historie) 1973, side 78-83.
- Vestergaard, F.: Slaget af vordingborg Rytterdistrikt. (1975) 103 sider, ill.
- Kristensen, H.K.: Soldatervæsen og stavnsbånd. (Nørre Horne Herred) Tarm 1975, side 1975, side 81-89.
- + Lunn, N.: Det jysk-fynske områdes militære domicilers udvikling. (De jysk-fynske styrkers domiciler) 1975, bd. 1, side 3-53, ill.
- Nørregård, Georg: Rytteriet på Nørre Ladegård. (Nyköbing på Falster gennem tiderne) bd. 1, 1977, side 361-65, ill.
- + Nielsen, H.K.: Antvorskov bliver rytterdistrikt 1717. (Slagelse som militært domicil) 1979, side 65-73, ill.
- + Hansen, E.O.: Tryggevælde amts rytterdistrikt. (Den sjællandske øgruppens landmilitære domiciler) 1982, bd. 2, 20 sider, ill.
- Mørck, Marie: Dalum Kloster som ryttergods. (Dalum Klosters historie i ord og billeder) 1982, side 26-28, ill.
- Illum Petersen, H.: Ryttertiden 1720-67. (Linaa Sogns Historie) 1954, genoptrykt 1983, side 72-73.

Ryttergodser

Artikler:

Om det kgl. Rytterdistrikts Salg i Fyen 1764. (Almennyttige samlinger XXII).

- + Knudsen, Hans: Kolding Rytterdistrikts Selvejere. (Saml. t. jydsk Hist. og Topografi, 4. rk., bd., 1924, p. 319-435).
- + Eliassen, P.: Kolding Rytterdistrikt. (Vejle amts årbog 1915, p. 105-09, ill.).

Paludan-Müller, Astrid: Rytterdistrikts Ophævelse 1766. (Lolland-Falster årbog 1918, p. 132-33).

Nygård, S.: Det Skanderborgske rytterdistrikt. (Århus Stifts årbog 1919, p. 1-48).

Hjort, F.: Bidrag til det fyenske Ryttergods's og Rytterskolernes Historie. (Odense amts Årbog 1922, 15 sider, 1 kort).

Frederiksen, Mogens Lebech: I et jysk Rytterdistrikt 1681. (Saml. t. jydsk Hist. og topografi 1927, 4, rk., 5. bd., p. 517-36).

Rockstroch, K.C.: Ryttere og Ryttergods i Skanderborgene i det 17. og 18. Aarhundrede. (Århus stift årbog 1927, p. 1-19).

- + Ravn, J.J.: Fra Koldinghus Rytterdistrikt 1692. (Vejle amts årbog 1930, p. 66-72).

Thomsen, Albert: Ryttergodsbønder. Af Avnslev og Bovense Sognes Historie. (Svendborg amts årbog 1930, p. 131-63).

Kristensen, H.K.: Soldatervæsen og Stavnsbaand. (Fra Koldingfjord til Blaavandshuk. Hjemstavnsbog for Ribe amt, 1947, p. 195-205, ill.).

Sørensen, Anders: Ryttergodset i Thy og Han Herred. (Thisted amts årbog 1948, p. 194-204).

- + Nielsen, Harald: Oversigt over udskiftningen i det forrige skanderborgske rytterdistrikt. (Jyske Saml. 1954, 3. bd., 1. hft., p. 27-65, 1 kort).

Jørgensen, Ove: Fem kort over Det fynske Rytterdistrikt. (Fynske årbøger 1979, p. 58-69, ill.).

Gay, Kristian: Bæksgård. En ryttergård i Vestjylland. (Hardsyssel årbog 1980, side 95-104, ill.).

Rytterskoler

Bøger, pjecer og manuskripter:

- Jensen, Thøger: Kong Frederik den Fjerdens Skoler (Rytterskoleerne). (Århus 1921) 100 sider, III.
- Jensen, Chr. A. og C. Pedersen: Gjentofte og Hvidøre kongelige Skoler. 1721-1921. (1921) 119 sider, III.
- Fraas, Vald.: Skoleforhold i Lyngby-Taarbæk Kommune gennem Tiderne. (Kgs. Lyngby 1928) 122 sider, III.
- Møller, Viggo Sten: Skole og Degne. (Udflygt til en Landsby. Herstedøster) KBH 1949, side 37-57, III.
- Kvist, John: Rytterskolen 1721-1814. (Veerst sogn) 1958, side 318-23.
- Majvang, Arne: Haslev og Freerslev Sognes Skolevæsen. (Haslevs Historie) 1967, bd. 1, side 208-11.
- Pedersen, Axel H.: Frederik IV's rytterskoler. (Birketing i gl. Københavns amt 1521-1965) 1968, side 168-70.
- Lebech, Mogens: Den kongelige rytterskole og dens forgængere. (Taulov) Kolding 1970, side 68-73, III.
- Linvald, Steffen: Fra Rytterskole til Folkeskole 1721-1971. (Gjentofte 1971) 79 sider, III.
- + Ellkier-Pedersen, Sigv.: Bogen om Rytterskoletavlerne. (1971) 120 sider, III.
- Linvald, Steffen: Rytterskolen. (Fra sommerland til villaby) 1972, side 19-21.
- Pedersen, Axel H.: Rytterskoleerne i Ballerup og Måløv. (Af Ballerup-Måløvs Historie) 1973, side 84-86.
- Betz, A.: Rytterskoleerne i Brøndbyerne. Asylet og Seminariet i Brøndbyvester. (Brønby 1977) 25 sider, III.
- Roede, H.C.: Ryterdistrikternes Skoler under Fr. IV. (Vor Ungdom 1908, p. 166-82).
- Hjort, F.: Bidrag til det fyenske Ryttergods's og Rytterskoleernes Historie. (Odense amts årbog 1922, p. 1-15, 1 kort).
- Alsted, J.: Sindbjerg Skoles Oprettelse (1741). (Vejle amts årbog 1924, p. 113-24).
- Rockstroh, K.C.: Om Garnisonsskoler (militære Børneskoler) ved den danske Hær. (Vor Ungdom 1927, p. 153-63).
- Severinsen, P.: Landsbyskolens tilblivelse i Sorø Amt. (Sorø amts årbog 1937, p. 3-78, III.).
- Larsen, Viggo: Rytterskoleerne på Lolland-Falster. (Lolland-Falster årbog 1962, p. 375-97, III.).
- + Norrie, Gordon: Militære børneskoler i København. (Hist. medd. om KBH, årbog 1966, p. 22-80, III.).
- Ellkier-Pedersen, S.: Om Rytterskoler i Vejle amt. (Vejle amts årbog 1972, p. 9-64, III.).
- Jensen, Ketty Lykke: Rytterskoleerne. (=sm. forf. "Ønslev-Eskilstrup sogne"). (Lolland-Falster årbog 1980, p. 29-32, III.).

FORFATTERREGISTER

	Side
Aars, Emil	18
Aarslev, G.	-
Abildtrup, A.	-
Achelis, T.O.	-
Adolph, A.O.	-
Albeck, G.	-
Alsted, J.	-
Ammendorp, L.	-
Andersen, A. Vejen	-
Andersen, Karen	-
Andersen, Willy	-
Andreasen, H.P.H.	-
Andresen, Ludwig	-
Arnberg, G.	-
Arnskov, P.	-
Bagger, Trolle H.	-
Bardenfleth, A.L.	-
Barding, A.	-
Barløse, B.B.	-
Bauditz, F.	-
Bay, Sv. Aage	-
Behrendt, C.	-
Bennike, Lise	-
Berg, Johan	-
Bertelsen, Søren	-
Bettiger, L.J.	-
Betz, A.	-
Birkelund, P.	-
Bjerning, G.L.	-
Bjørnbak Jensen, V.	-
Bjørnsholt, H.A.	-
Blomberg, Aage Fasmer	-
Bokkenheuser, Chr.	-
Bokkenheuser, Fr.	-
Bokkenheuser, Knud	-
Boldt, H.V.	-
Bonde, Aage	-
Borberg, L.P.	-
	5
	54, 66
	5
	5
	9, 15, 36, 40
	46
	31
	18
	29, 31
	5

Borgstrøm, E.	Side	7, 23, 31
Børksand, Niels	-	27, 72
Borregaard, Harald C.	-	11
Both, L.	-	20, 24, 29, 72, 74, 75, 79
Breum, L.	-	67
Broberg, A.L.	-	37
Bro-Jørgensen, J.O.	-	48
Bruhn, C.J.	-	21
Brunoe, Aage	-	39
Brusendorff, O.	-	69, 70
Bruun, C.	-	7, 29, 79
Bødker, Knud	-	44
Bøgner, J.I.	-	61
Christensen, C.	-	34
Christensen, C.C.	-	30
Christensen, Jens Ole	-	76
Christensen, K.	-	62
Christensen, P. Bjørndal	-	51, 65
Christensen, Peder	-	35
Christensen, V.	-	7
Christensen, Victor	-	52
Christensen, Villads	-	77
Christiansen, V.	-	6
Clausen, C.C.	-	35
Clausen, J.	-	68
Clemmensen, C.C.L.J.	-	52
la Cour,, L.F.	-	43
Cranil, C.F.	-	33
Crone, F.E.	-	47
Dahl, B. Westerbeck	-	32
Dahlerup, H.	-	57
Danhuus, A.D.	-	5
Darville, P.O.	-	30
Davidsen, J.	-	75
Dittmann, J.E.	-	27
Drescher, H.P.	-	24, 53
Egander, H.E.	-	67
Egeberg, Edv.	-	61

Eggers, K.	Side	59
Ehrenskjold, G.E.O.	-	39
Eisen, K.H.	-	76
Elgaard-Mikkelsen, P.	-	44
Eliassen, P.	-	56, 81
Elling, C.	-	31
Ellkier-Pedersen, Sigv.	-	82
Engell, Hans	-	32
Engelstoft, C.T.	-	48
Engeltoft, P.	-	38
Eriksen, Egon	-	34
Fabricius, O.	-	56
Falster, P. de	-	34
Fang, Arthur	-	40
Faurschou, J.B.	-	18
Fischer, I.F.	-	20
Fjelstrup, Aug.	-	31
Flamand, L.J.	-	7, 12, 74, 75
Flindt-Christensen, Asger	-	55, 63
Flor, Kai	-	29
Frederiksen, Mogens Lebech	-	81
Frederiksen, Svend	-	80
Friis, C.H.	-	57
Friis, Niels	-	53, 59
Fraas, Vald.	-	82
Gabriel, P.C.	-	59
Galschiøt, M.	-	35
Gay, Kristian	-	81
Gjørup, J.K.F.	-	16, 20, 75
Gotfredsen, L.	-	37
Gram-Andersen, J.	-	5, 7, 19, 41, 71
Gravesen, Palle	-	32
Grønning, C.	-	36
Gustavsen, G.F.M.	-	5
Gyldenkronie, C. baron	-	65
Gyller, Hj.	-	30
Hahn-Thomsen, P.	-	47
Hansen, A.	-	58
Hansen, B.	-	76

Hansen, E.	Side	59
Hansen, E.Fr.	-	29, 72
Hansen, E.O.	-	80
Hansen, J.	-	56
Hansen, Jacob	-	80
Hansen, J.O.	-	36
Hansen, K.K.	-	60
Hansen, P.	-	80
Hanson, H.A.	-	5
Harrel, V.O.	-	66
Hartmann, H.V.F.	-	67, 69
Hartmann, John	-	49
Hauber, C.E.	-	7, 75, 76
Haugner, C.C.	-	38
Hect-Pedersen	-	77
Hedeager, P.	-	36
Hedegaard, C.	-	64
Hedegaard, E.O.A.	-	12, 14, 35
Hegelund, E.	-	30
Helbo Pedersen, P.E.	-	32
Helms, J.	-	7
Hemmingsen, Chr.	-	24
Hemmingsen, T.E.	-	77
Hendriksen, F.	-	29
Henningsen, Henning	-	47
Henningsen, S.	-	43
Henriksen, Anders	-	39
Hermansen, V.	-	29, 38, 61, 72
Hinge, J.	-	4
Hjelholt, H.	-	64
Hjort, F.	-	81, 82
Hjort, H.P.R.	-	44
Hjort, V.	-	36
Hoff, Arne	-	78
Hoffmeyer, J.	-	68
Holm, H.	-	31
Holst, L.	-	4
Holst, Svend	-	39, 62
Horskjær, E.	-	30, 72

Housted, Erik	Side	11, 21, 22, 26, 27, 51
Husted, N.	-	67
Hvidtfeldt, J.	-	63, 67
Hytten, O.	-	67
Høeg, Eiler	-	37
Ibsen, P.I.	-	59
Illum Petersen, H.	-	80
Ingemann, V.	-	73
Ipsen, L.G.	-	58
Iversen, P.K.	-	67
Jacobsen, J. Søndergaard	-	57
Jagd, P.B.	-	4, 5
Jarmer, H.J.P.	-	5, 44
Jensen, Chr. A.	-	82
Jensen, H. Ballund	-	66
Jensen, Holger	-	44
Jensen, K.	-	55
Jensen, K.J.	-	47
Jensen, Ketty Lykke	-	82
Jensen, N.P.	-	34
Jensen, S.	-	60, 78
Jensen, T.	-	69
Jensen, Thøger	-	82
Jessen, U.	-	67
Johansen, Jens	-	4
Johnstad-Møller	-	63
Jonge, N.	-	20, 24, 29, 72, 74, 75, 78, 79
Jorck-Jorckstol, P.	-	39
Juul	-	31
Jølver, Henning	-	34
Jørgensen, A.E.	-	34
Jørgensen, C. Th.	-	56
Jørgensen, H.V.	-	45
Jørgensen, I.	-	49
Jørgensen, Ove	-	81
Kaae, Alfred	-	80
Karner, P.	-	67

Kier, J.	Side	7, 20, 24
Kinch, J.	-	61
Kinch, N.	-	6
Klein, P.A.	-	44
Knudsen, Hans	-	56, 81
Koch, S.A.B.	-	48
Koefoed, J.C.S.	-	65
Kohl, Carl von	-	9, 19, 76, 79
Kornerup, Jacob	-	40
Krabbe, H.	-	30, 31
Kristensen, B.	-	6
Kristensen, H.K.	-	80, 81
Krohn, Victor	-	7, 16, 19, 26, 27, 28
Krøjer, J.	-	4
Kvist, John	-	82
Købke, J.P.	-	7
Landt, H.P.	-	38
Larsen, Axel	-	39
Larsen, H.	-	62
Larsen, J.	-	30
Larsen, N.C.	-	42
Larsen, P.	-	58
Larsen, S.A.	-	75
Larsen, Viggo	-	82
Laursen, Peter	-	76
Lautrup-Larsen, Hj.	-	20
Lebech, M.	-	31, 78, 80, 82
Lehrmann, G.	-	10, 11, 13, 20, 22, 24, 30
Leschly, E.	-	60, 78
Leschly, N.E.	-	45, 71
Liisberg, Bering	-	19, 31, 43
Liljefalk, A.	-	31
Lindberg Nielsen, C.	-	61
Linde, Peter	-	13
Lindvang, A.	-	18, 24, 53
Lindvald, Steffen	-	26, 27, 82
Lorenzen, P.	-	5

Lorenzen, Vilh.	Side	4, 29
Lund, E.F.S.	-	35
Lund, M.H.	-	62
Lund, Ole	-	51
Lunn, C.D.O.	-	10, 37
Lunn, Niels	-	4, 5, 47, 51, 54, 55, 56, 58, 63, 65, 67, 69, 80
Løvstrup, H.	-	63
Mågård, J.	-	59
Maaløe, L.	-	46
Maare, Niels	-	12, 71, 74
Mårup, Egon	-	55
Madsen, N.L.	-	51
Majvang, Arne	-	80, 82
Matthiessen, Hugo	-	51
Meidell, Fr.	-	30
Meldgaard, Erik	-	76
Meyn, N.	-	79
Michelsen, F.	-	39
Mortensen, Knud	-	80
Munk, Holger	-	80
Müller, J.C.	-	20
Münster-Swensen, P.E.	-	33
Møller, A.S.	-	58
Møller, Delfs	-	47
Møller, F.W.	-	5
Møller, H. Steen	-	74
Møller, S.C.	-	54
Møller, Viggo Sten	-	82
Mørch, Erh.	-	48
Mørck, Marie	-	80
Neerbek, Hans	-	54
Nicolaisen, Chr.	-	11, 26, 76
Nielsen, C.	-	47
Nielsen, C.A.	-	60
Nielsen, H.K.	-	5, 42, 80
Nielsen, Harald	-	81
Nielsen, J.C.	-	53

	Side
Nielsen, N.J.	40
Nielsen, O.	- 7, 29
Nielsen, O.	- 36
Nielsen, O.C.	- 27, 31, 73, 75
Nielsen, Per May	- 69
Nielsen, R.	- 39
Nielsen, Rich.	- 33
Niemann, P.E.	- 68
Nikolajsen, R.	- 63
Nordentoft, J.	- 72, 74
Norrie, G.	- 5, 8, 15, 20, 49, 77, 82
Norrie, J.W.G.	- 24
Nübling, T.U.	- 7
Nyerup, R.	- 7, 79
Nygaard, G.	- 29, 79
Nygaard, S.	- 81
Nørgaard, A.	- 30
Nørgaard, M.P.	- 66
Nørregaard, Georg	- 38, 80
Nørregaard-Knudsen, A.	- 76
Oldendow, Knud'	- 66
Olesen, E.	- 52
Olrik, H.G.	- 24
Olsen, I.	- 76
Olsen, Joh.	- 48
Olsen, O.A.	- 64
Päludan-Müller, Astrid	- 81
Parbøl, E.L.	- 24
Pedersen, Axel H.	- 80, 82
Pedersen, C.	- 82
Pedersen, J.	- 37
Pedersen, Jørgen	- 69
Pedersen, Kjartan N.	- 65
Pedersen, P. Chr.	- 76
Pedersen, S.A.	- 65
Petersen, A.	- 38
Petersen, A.G.W.	- 23
Petersen, B.	- 54

Petersen, G.	Side	66
Petersen, Ragnhild Anker	-	58
Pontoppidan, Axel	-	19, 37, 47, 63, 79
Poulsen, Morten	-	19, 24
Prytz, E.	-	49
Quercus	-	35
Qvist, J.C.J.	-	49
Raavad, A.J.	-	54
Raft, C.	-	44
Ramsing, H.U.	-	13
Rasmussen, P.	-	50, 80
Rasmussen, P.	-	35
Ravn, J.J.	-	81
Ravn, N.F.	-	51, 64
Refslund, C.	-	52, 63
Rehling, Sv.	-	29
Rehling, Sv.	-	29
Reinwald, H.	-	59
Riber, J.	-	73
Richter, J.	-	68
Riismøller, P.	-	67
Rist, P.F.	-	4
Rockstroh, K.C.	-	4, 7, 8, 31, 51, 80, 81, 82
Roede, H.C.	-	82
Rohde, N.A.	-	49
Rosen, J.R.P.E.V.	-	51
Rosen, K.F. von	-	69
Rothe, A.B.	-	16
Rude, A.H.	-	49
Ruus, Poul	-	58, 79
Rørdam, H.C.	-	4
Sabroe, L.	-	12, 14, 15, 16, 17 20, 21, 22, 25
Salchow, U.	-	45
Saugman, Em.	-	77
Schaumann-Hansen, K.	-	55, 60
Schmidt, August F.	-	80
Schmidt, S.E.	-	68

Schroeder, P.P.	Side	66
Schrøder, F.	-	78
Secher, C.E.	-	72
Seeger, Valdemar	-	73
Sejr, E.	-	68
Sestoft, Jørgen	-	6
Severinsen, P.	-	82
Skaarup, H.E.	-	45
Skibsted, O. de Fine	-	26
Skjødt, A.V.	-	12, 17, 25, 33, 74, 75
Skougaard, P.N.	-	45
Smith, G.V.J.	-	7, 29, 71
Smith, O.	-	39, 61
Snekkerup, Erik	-	38
Spreckelsen, O. von	-	60, 66
Stadfeldt, S.A.	-	78
Staggemeier, Otto	-	47
Stauning, S.	-	77
Steenberg, J.	-	27, 30, 72
Sterm, S.	-	10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 74, 75, 76, 78, 89
Stevns, A.	-	4
Stigø, S.	-	60
Stjernfeldt, G.H.	-	68
Storm, A.V.	-	29
Suckow von	-	67
Svendstrup, C.	-	52
Svensson, T.	-	52
Sylow, N.	-	13
Sørensen, Anders	-	81
Sørensen, Carl P.	-	38
Sørensen, H.	-	5
Sørensen, H.	-	66
Sørensen, I.	-	16
Sørensen, N.S.P.	-	70
Sørensen, Otto L.	-	62
Sørensen, S.	-	39

Tauber, E.G.	Side	56
Thaarup, F.	-	29, 72
Thaulow, Th.	-	4, 19, 27
Thiede, C.E.	-	30
Thomsen, A.	-	36
Thomsen, Albert	-	81
Thomsen, H.B.	-	7
Thomsen, Henrik	-	36
Thorsen, H.B.	-	54, 79
Thortsen, A.	-	24
Thurah, Laurids de	-	12, 29, 30, 72, 74, 75
v. Trepka	-	4
Trolle, E.	-	27
Tscherning, E.P.	-	34
Tuxen, A.	-	35
Tychsen, V.E.	-	4
Tønsberg, M.	-	49
Uldall, F.	-	78
Ursin, M.R.	-	66
Waagepetersen, B.	-	5
Wagner, Peter	-	32
Valentin, E.	-	55
Wamberg, A.M.	-	56
Vaupell, Otto	-	4, 30
Weber, J.	-	54
Wegener, C.F.	-	69
Wegge, Chr.	-	70
Vegger, A.C.B.	-	69
Weigaard Jørgensen, E.	-	67
Weilbach, Fr.	-	29, 31, 71, 72
Vejlstrup, L.	-	6
Vestergaard, F.	-	80
Vinding, Ole	-	44
Winge, M.	-	20
Winther, N.T.	-	51
Wroblewski, Otto B.	-	30
Wulff, O.	-	5
Østergaard, Gunnar	-	64

Trykt i Hærens Reglementsforvaltning